

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare ză
20 fileră,
Manuscriptele nu să inape-
lază.

Politica de externe a monarhiei noastre.

Arad, 13 Noemvrie.

În Camera deputaților, în ședința de Sâmbătă, a răsunit a doua interpelare la adresa guvernului ungar și a ministerului comun de externe în chestiunea războiului italo-turc. La interpelarea dintâi, desfășurată de contele Apponyi, ministrul-președinte contele Khuen-Héderváry a dat un răspuns conglăsuitor cu răspunsul ministrului-președinte austriac dat în Reichsrathul din Viena.

În acel răspuns contele Khuen-Héderváry a declarat că „politica monarhiei noastre a urmărit înainte de toate ținta de-a localiza războiul. Guvernul Italiei a dat, sub acest raport, răspunsul cel mai liniștitor, declarând că nu vrea să influențeze asupra situației din Balcani și că din operațiile sale de război va exclude Marea Adriatică și Ionică”.

„Monarhia noastră — a încheiat contele Khuen-Héderváry — are toate motivele de a considera aceste declarații ale puterilor aliate ca declarații absolut serioase și loiale”.

Noua interpelare, desfășurată de deputatul Huszár Károly în ședința de Sâmbătă, se referă la aceste declarații și se întemeiază pe știrile mai nouă despre o concentrare a flotei italiene în marea egeică cu gândul de-a ataca Turcia și în această parte, ocupând mai multe insule. În același timp,

interpelatorul amintește și de ororile săvârșite de Italiani împotriva indigenilor din Tripolitania și cere guvernului să protesteze împotriva acestor sălbătăcii neomenești.

Contele Khuen-Héderváry, fiind ziua aceea în Viena, în audiență la Maj. Sa, n'a putut răspunde la interpelarea aceasta. În Viena, însă, a avut o consfătuire cu ministrul comun de externe și, fără îndoială, împreună vor fi stabilit textul declarațiilor ce le va da ca răspuns la noua interpelare, — dacă nu va preferi să lase interpelarea fără răspuns, obicei de mult încetățenit în parlamentul ungar.

Dreptul de-a declara război este un drept suveran al fiecărui stat și celelalte state au numai dreptul unei intervenții binevoitoare, încercând să aplaneze conflictul pe cale pașnică. Nici chiar în cazul de față, când una dintre părțile beligerante este putere aliată monarhiei noastre, statul austro-ungar n'a avut un cerc mai mare de competență, fiindcă alianța triplă obligă numai în cazurile când unul dintre statele aliate este atacat și îngăduie cea mai largă libertate în cazurile când acest stat atacă. Rolul monarhiei noastre s'a mărginit, așadar, la rolul unui mediator pașnic, rol care, cum adevăresc faptele, n'a avut nici un rezultat.

Monarhiei noastre îi este numai binevenită îndrumarea opiniei publice italiene spre alte țărături mai îndepărtate, căci cu cât această opinie publică va fi mai mult legată de evenimentele din Tripolitania, cu atât mai mult va neglija chestiunea „frăților” italieni din Austria.

Astăzi pentru majoritatea poporului din Italia nu mai există altă chestiune națională afară de războiul cu Turcia și anexarea Tripolitaniei.

Este, deci, binevenită monarhiei noastre noua direcțiune a politicii italiene de expansiune îndreptată spre coastele Africii, căci înlocuiește politica de expansiune iridentă, îndreptată spre hotarele monarhiei noastre. Mai bine Tripolitania, decât Fiume și Trientul, teritorii reclamate de iridența italienească pe seama Italiei.

Acum când situația politică din Austria este mai tulbure decât ori când până acum; când guvernele se schimbă și crizele se perindează mereu; când chestiunea unei universități italienești în Austria, care a provocat atâtea frământări și demonstrații sângeroase, e din nou la ordinea zilei — ministerul nostru trebuie să ia cu deplină satisfacție cunoștință despre declarațiile „sincere și loiale” ale Italiei, că războiul se va mărgini la coastele Africii și din operațiile războinice se vor exclude „Marea Adriatică și Marea Ionică”...

Fără îndoială, dacă teatrul războiului s'ar fi extins și peste aceste mări, ale căror litorale sunt locuite de o numeroasă populație italienească, agitația războiului ar fi putut influența asupra nemulțumirii nu numai a Italianilor ei și a popoarelor din Balcani, făcând să se manifesteze în demonstrații primejdioase pentru pacea internă.

Politica aceasta de „localizare”, mărturisită de contele Khuen-Héderváry în Camera ungară, este, în consecințele ei, una dintre cele mai mari greșeli ale politicii noastre externe, pentru că nu vindecă ra-

Calea cea mai scurtă spre divorț.

— Copie de pe natură. —

De I. Agârbicoanu.

SCENA III.

(Aceeși cameră. Sară. La lumina lămpii Livia se îmbracă pentru bal. O jumătate de an dela cununie. Livia e palidă, obrazii săi străvezii. Dar în ochi îi arde o lumină ciudată. Ea se gătește cu multă grije. Pe Cornel nu-l mai așteaptă. Din sara zugrăvită în scena precedentă Cornel absentează regulat serile, chiar unele nopți. Șahul, casina, prietini îi instrăinează mereu de casă. Când intră Cornel, târziu, Livia s'a isprăvit toaleta.

Cornel (intrând). Era cât pe-aci să-mi uit de balul din sara asta. Imi pare bine însă că tu ești gata. Îți place haina? (o privește).

Livia (indiferentă). Ca toate hainele. Nu-i ceva deosebit. Cu siguranță vor fi zeci mai frumoase ca a mea.

Cornel (atins). Vezi bine că vor fi! Tu nici odată nu te-ai gândit la cheltuielile pe cari a femeie trebuie să le facă pentru toaleta. Dar se vede nici părinții tăi.

Livia (cu dispret). Ah! părinții mei! Iar nu încapi de ei? (întorcându-se repede spre Cornel). Te rog să-mi spui: Te-au silit părinții mei să mă iei? Tu știi că n'am zestre. Te-ai arătat însă marinimos, îndrăgostit, și m'ai luat. Oare numai pentru ca acum să mă poți batjocuri și să-mi disprețuiești părinții?

Cornel (și mai atins). Tie nu ți-se poate face cea mai mică observare. Tu te aprinzi prea în grabă. Ai putea să fi mai calmă, mai liniștită.

Livia (măsurându-l cu privirea). Și ce-ai trebui să aștept ca să-mi mai spui? Nu-i aceasta cea mai adâncă ofensă ce se poate aduce unei femei? Să-i scoți ochii mereu că n'are nici un ban, și că bărbatul își cheltuiește leafa întreagă pe toaletele ei? Și mă rog, te-am rugat eu vr'odată să-mi faci vre-o haină? Nu mi le-ai îmbrat tu? Pentru că ești ambițios și-ți place să-ți ști femeia bine îmbrăcată. Să te laude alții. Pe urmă tot ție-ți pare rău. Ah! nici odată n'aș fi crezut să fie bărbații atât de josnici.

Cornel (indignat). Josnici?

Livia (hotărâtă). Da, sunt lași. Vin să se răsbune ca și tine, asupra unei femei care nu se poate apăra. Toată desnadejdea, nemulțămirea, ce le-o sapă în suflet greul vieții, micimea lefei, vin și o aruncă în fața femeii. Mă rog, dacă te costă atâta jertfă, pentru ce mi-ai făcut haina aceasta? Crezi tu că mie-mi arde să merg la bal și să-mi petrec? Iați-o (și Livia cearcă s'o desbrace).

Cornel (revoltat). Nu face prostii Livio. Natura ta e foarte iritabilă. Toate femeile sunt ușor flexibile. Bagă de seamă Livia că eu aș putea să mă mâni. Am dreptul.

Livia (măsurându-l cu privirea). N'ai nici un drept. Indată ce bărbatul nu-și mai iubeste femeia.

Cornel (întrerupându-o repede). Femeia are dreptul să iubească pe altul. Mă bucur foarte că nici presimțirile, nici șoptele ce le-am auzit nu m'au înșelat.

Livia (și mai palidă, aflând în silă cuvintele). N'am vrut să spun asta Cornel. Mi-ar plăcea chiar să știu despre ce șopte și presimțiri vorbești tu. (Șade frântă pe un scaun).

Cornel (cu ură). Eu nu cred că ți-ar fi așa de mare dorința. Poate-ți închipui numa, Livio.

Livia (hotărâtă). Nu-mi închipui nimic. Am trecut peste vrâsta închipuirilor. Dar mi-ar plăcea să cunosc și cea din urmă josnicie a bărbaților.

Cornel (cu răutate). Înțelegi sub numele de bărbați singur pe locotenentul Păscu, nu-i așa, stimată doamnă Livia?

Livia (palidă). Pe locotenentul Păscu?

Cornel (acelaș joc). Da, pe tânărul ofițer care se plimbă necurmat în orele de după prânz pe sub ferestrele noastre. E un militar înalt, bine legat ca toți militarii, și când trece pe sub ferestrele noastre, mereu își învârte o păreche de ochi negri, și-și răsucesce mustața castanie.

Livia (cercând să rămână indiferentă). V'a fi trecând și el, ca și alții. Tu nu te-ai gândit încă să închizi trotuarul dinaintea casii.

Cornel (tot cu răutate). Nici n'am de gând. Dacă iubitei mele soții i place tinerii cari se interesează de ea, eu trebuie să mă bucur. E proba cea mai evidentă că eminentele sale calități nu le văd numai eu, și deci, sunt adevărate. Te-aș ruga numai să-mi spui, dacă ți-ar face o plăcere cât de mică dacă te-ar cerceta? Eu, ca bărbat devotat, n'am altă datorință decât să-i ușurez acest drum. Nu mai cu scrisori...

Livia (se ridică indignată și-l privește cu ură). Așa dar mi-a furat o epistolă. Spune-mi d-ta, dacă o femeie ar fi în stare de astfel de josnicii?

Cornel (zimbând amar). Nu intru în discuții, doamna mea. Vreau numai să te fac atentă că lumea începe să șoptească.

nele, ci le ascunde numai. In afară de motive de politică militară, includerea Regatului român în tripla alianță a avut ca motiv principal tot aceste considerații. *Opinia publică și guvernele României nu-și vor putea manifesta cu atâta libertate simpatiiile pentru suferințele Românilor din Ungaria, cari sunt în același timp cetățenii unui stat aliat.*

Până la un loc, politica aceasta a monarhiei noastre este justificată, dar, în anumite împrejurări, poate să fie fatală. Tratatetele de alianță au numai valoare teoretică și-și exercită influența numai în timp de pace. Se pot, însă, naște conflicte cari să deslănțuie curente atât de puternice încât să înfrângă toate „rezoanele de stat”.

Singura politică cuminte într'un stat poliglot, cum este și monarhia noastră, este satisfacerea nevoilor culturale și economice (căci la atât se reduce în cele din urmă orice politică) a tuturor popoarelor în măsură dreaptă. Mulțumirea cetățenilor într'un stat poliglot este o pavază mult mai puternică și trainică, decât toate tratatele de alianță determinate de „înalte rezoane de stat”.

O politică externă sănătoasă care vrea să asigure pacea pentru vremi îndelungate trebuie, deci, să se întemeieze pe acest principiu.

Ranele trebuie vindecate, nu tănuite și ascunse.

Alianță austro-bulgară. Ziarul „Avanti” din Milano publică o corespondență din Sofia în care se spune că în Bulgaria începe să prindă teren un nou curent, care cere alianță cu Austria, sub motivul că ambele țări au interese comune.

Scopul acestei alianțe este ca Bulgaria să capete libertatea de acțiune, deoarece, deși România e legată printr-o convenție cu Turcia ca să intre în Bulgaria dacă aceasta ar ataca imperiul turcesc, România totuși ar rămâna liniștită dacă i-ar cere Austria.

Pentru a obține o alianță cu Austria, zisul curent bulgar cere sacrificarea Serbiei, tolerând

Livia (cu patimă). Mintești, nu ști nimic, nici lumea nu știe, pentru că o singură scrisoare mi-a trimis. Dacă-ți voi spune că fără voia mea, nu vei crede. Inșă fiindcă tu ai fi în stare să-ți bați joc de mine, de sufletul meu toată viața, iată îți spun: mi-e simpatie.

Cornel (ironic). Am știut. Cărei femei tinere nu-i simpatie un mândru slujitor a lui Marte?

Livia (cu dispreț). Vai cât ești de laș Cornel! Cum te-am putut eu cunoaște așa de puțin? Cuvintele tale, scrisorile tale, toate au fost mincinoase.

Cornel (cu răutate). Așa-i, dragă doamnă, se vede că așa ne-a fost scris să ne înșelăm unii pe alții. Dar te rog, grăbește, avem să întârziom de bal.

Livia. Acum după ce ne cunoaștem, ce am și căuta la bal amândoi. (Tristă, cu hotărâre). Eu te-am iubit Cornel, te-am iubit din tot sufletul meu. Eu n'am mințit. Dar tu fără, să ști fără să vrei, ți-ai luat o sarcină prea grea în viață. Ți-a părut rău îndată. Eu te-am înțeles și te-am disprețuit. Pentru că tu erai bărbat Cornel, și nu trebuia să mă iai dacă te știai legat de cafelele și șah! Mai ales nu trebuia să mă iai, știindu-mă săracă. Tu ai simțit îndată cât sunt de costisitoare toaletele mele. Ele ți-au răcit mai întâi inima, pe care tu credeai că-ți vei umplea-o lângă partia de șah. (Ea își luă pălăria). Adio Cornel.

Cornel (indignat). Unde te duci Livio?

Livia (hotărâtă). Acasă.

Cornel. Unde acasă.

Livia. La părinții mei.

Cornel (îngrozit). Așa dar...?

Livia (eșind). Ai găcit! Divorțăm.

(Sfârșit).

ca aceasta să fie ocupată de Austria și prefăcută în provincie austriacă.

Sedința Camerei. Sedința de azi, prezidată de Návay, a început cu o discuție la regulament. Intrind la Cameră mai multe petiții, președintele a declarat că petițiile se vor trece, spre deliberare, comisiunii pentru petiții.

A cerut numai decât cuvântul Justh, pentru a stăruia asupra dreptului de a trece aceste petiții și la alte comisii. Fără a se aduce vre-o hotărâre meritorică, discuția la regulament a fost vreme mai îndelungată. (In culoare se vorbea că mâne opoziția va cere o votare nominală, pentru a lămuri această controversă).

S'a trecut apoi la discuția bugetului.

Pândașul la post!

Dr. Valer Braniște — își face datoria.

In sfârșit după o lungă și ingenioasă tăcere, mult iscusitul nostru pândaș dela Lugoș a dat un semn de viață. Lumea românească va afla deci cu bucurie că pândașul n'a adormit. Nu, el stă neclintit la onorificul său post, petrecând cu'n ochiu de vultur toate semnele câte numai se arată pe orizontul vieții noastre publice și — firește — mai cu dinadinsul pe cele dinspre Arad.

„Sentinelo, priveghiază — „Norul crunt s'arată iată!”

— își va fi zis, împreună cu poetul, bravul nostru bărbat tresărind de fericire, când i-s'a abătut în vigilența-i retină broșura părintelui Ciorogariu și numai decât, ca omul care știe să-și facă cu scumpătate datoria, a și prins să-și sune goarna spre cele patru unghieri românești: „Fiți pe bună pace oameni buni și Români de omenie, — e un nor de fum numai, din urloii „comanditei” și nici decum un presemn de răzbu-nare al adevărului, pe care noi atât de mult îl cinștim încât suntem la adăpost de mânia lui.”

Da, d. Dr. Valer Braniște, și-a spus verdictul asupra documentarei broșuri a părintelui Ciorogariu. Da, omul, care în toiul Țiganiadei pornite dela istoricul local „Vas” a știut întotdeauna să-și revendice nota cea mai stridentă, a știut să tâlcuiască cu mai multă ardoare ciorovăile minciunii și a știut să-și asigure prin aceste frumoase aptitudini cu adevărat un titlu etern la recunoștința neamului românesc, — omul acesta, Dr. Valer Braniște, n'a putut să se desmintă nici de data asta. Era doar primejdie să se limpezească atmosfera, să mai străbată o rază de adevăr prin ceața malarică a campaniei anti-tribuniste, luminând uriciunile pripășite sub mantaua întunerecului. Și când e vorba de primejdie, aici e al nostru domn Valer, ca să-i ație cu pieptul dsale bronzat calea. Lumea românească fie deci pe pace, căci iată ce-i vestește d. Valer în „Drapelul”:

Autorul (d. Ciorogariu) caută să se desvino-vățească, prezentându-se ca victima unei intrigi și voiește să rostogolească toată răspunderea pentru echivocitățile politice arădane, începând dela faimoasa înfrățire maghiaro-română până la recenta campanie contra comitetului național, asupra dlui Goldiș. Bine înțeles, că întreaga broșură este scrisă tendențios și cu scop bine precizat. Nefiind în interesul cauzei a începe d'a capo discuțiunea unor chestii odioase, lămurite până dincolo în publicistică, ne impunem deocamdată o rezervă, anunțând numai apariția acestei broșuri. La caz însă că interesul

public ar reclama lămurirea acelor părți a chestiunii cari ne privesc pe noi, nu vom avea încătrău, ci vom fi siliți a lua cuvântul de nou, spre a restabili faptele în lumina lor adevărată. Deocamdată însă așteptăm să vedem întru cât va fi de trebuință a părăsi rezerva, ce ne-am impus pentru de a curma odată erupțiunile pătimașe în presă, care ar avea altă menire decât a răspândi disgust în cercurile cetitorilor.

Domnul Valer își impune deocamdată rezervă, domnul Valer zice că „chestiile odioase” sunt lămurite până dincolo, că broșura e scrisă tendențios și cu scop bine precizat și că — silit, eventual, de interesul public — va restabili faptele în lumina adevărată. In același timp, domnul Valer, are aerul de-al prezinta pe d. Goldiș drept victimă și de-a împoșca iarăș asupra noastră, și în special asupra părintelui Ciorogariu, întreg noroiul jalnicelor noastre stări interne. Intr'adevăr s'a sfârșit cu gluma. Atâta cinism, atâta reacredință din partea unui om — ne înmărmurește.

Ne întrebăm cu uimire, atât de mult să ne fi înglodat în imoralitate, încât publicul nostru mai poate tolera până și în acest grad temeritatea unui om, care de un an de zile făurește, susține și răspândește acuzații de cea mai capitală răspundere morală în fața lumii românești, fără să fie în stare să producă nici cea mai mică dovadă! Nu era oare vrednic, de mult, omul acesta care și-a pierdut ori ce îndreptățire de a mai fi socotit printre indivizii normali, ras cu desăvârșire din viața noastră publică și așezat acolo unde trebuie să fie așezați toți desrădăcinații vieții politice. Ori neamul acesta bătut de zei a renunțat la ori ce voință de a trăi o viață politică sănătoasă, demnă și conștientă?

E timpul suprem să ne punem cu toții cei buni întrebarea aceasta!

Scrisori din Budapesta.

12 Novembre.

Astă seară s'a ținut a doua ședință publică a societății „Petru Maior”, în elegantul restaurant dela Katona. Public a fost mult, cu toate că sala este prea mică pentru astfel de ocazii (unii dintre studenți și membri ai coloniei românești au trebuit să plece, neavând loc). Am remarcat pe: dna și d. Mezei cu d-șoarele și fiul Iuliu, d. Dr. Leményi (Sibiui), dna și Dr. I. Beu (Sibiui), Dr. Gh. Bilașcu, Dr. A. Cosmuța, d. I. Lăpădatu (Orăștie), d. prof. univ. Dr. I. Popovici, dna și d. Dr. Tit Babeș, d. Dr. Popiel cu d-șoara, d. locotenent Păseuț, d-oarele Murariu, d-șoara Mărgăritescu (România), câțiva Slovaci și alții.

Este dureros că tocmai la actul de prezentă suntem nevoiți să facem o observare foarte jenantă: ne coreim! Căci aspectul acestei seri nu mai avea curățenia morală și de rasă, pe care o avuse ședința primă. Am văzut apărind, Dumnezeu știe pentru ce, și străini, cari — chiar și numai prin convorbiri — tulburau caracterul de unitate al serbării românești. Apoi s'a ivit între studenți — de multă vreme acum întâiaș dată — plecata figură șireată a dlui Birăuț, care a stăruit un val de indignare și displăcere între tinerii noștri. Este adevărat că pentru lucrurile acestea nu poate fi trasă la răspundere direct conducerea societății, dar se poate pretinde ca cei competenți să atragă atenția domnilor, cari își uită de ceo-li-se șade și ce nu, asupra sentimentului de repulsiune pe care-l stărnesc. O, sunt atâtea căi!... (Aflu că unui domn, care s'a prezentat la ședința dintâi între astfel de condiții, i-s'a tăiat scurt pofta de a mai răscoli indignarea studenților). Altfel, ce chinuitoare impresie să vezi pe un I. Popovici și I. Lăpădatu zbatându-se pe aceiaș bancă cu Birăuț! Tinerimea noastră trebuie ferită

cu orice preț, de a-și corci sentimentele și convingerile ei cele mai sfinte.

În fața acestui public numeros și amestecat deschide ședința d. președinte I. Teicu, salutând pe membrii coloniei din Budapesta, și acordând cuvântul dlui Cosma. D-sa caracterizează pe scurt și potrivit evlavioasa artă primitivă a zugravilor noștri de pe vremuri, până la începutul secolului al XIX-lea (Negulici). Trece apoi la perioada de înflorire a picturii românești, amintind toți reprezentanții ei de azi, ca să se ocupe în deosebi de Teodor Aman. După analizează operele mai însemnate ale fecundului pictor și păreriile lui despre artă, d. Cosma ne conduce în salonul poetului Vlahuță, arătându-ne de încheiere, printr-o descriere avântată, chipurile seninului și neajunsului Grigorescu.

A urmat d-șoara Zoia Mezei, care a executat la pian mai multe bucăți (din Liszt, Flechtenmacher etc.) cu o pricepere tehnică uimitoare. Arta d-sale a fost răsplătită, pe lângă aplauze și cu un buchet de flori.

A luat apoi cuvântul d. P. Buceșan, arătând că nu poate să existe decât o singură cultură: cea națională. Dacă este și trebuie să fie, cu toate acestea, vorba și de influențe și împrumuturi din civilizații străine, avem datoria de a alege pe aceea care este mai aproape de sufletul neamului nostru. După aceea d. Buceșan insistă asupra mentalității cu care trăiesc tinerii noștri școalele medii străine, ca să treacă pragul universității, și constată neajunsurile isvorite din civilizația ungurească hibridă. Urmează analiza repede a notelor culturii germane, pentru a ni-se dovedi că poporul nostru are voia și datoria neapărată să se adapte — când e vorba de străini — la izvoarele culturii franceze.

Conferința dlui Buceșan a avut multe momente cari au legătură cu viața zilnică a celor ce au ascultat-o. Totuși trebuie să regretăm că nu a fost de față tocmai partea aceea a studențimii, căreia i-s-a adresat în primul rând și care ar fi avut ocazia să facă, măcar în conștiință, mea culpa.

După aceea a cântat, sub conducerea dlui Fira, corul societății. Punctul acesta a fost o surprindere îndoită: s'a dovedit că sunt prețioase elemente între tineri, cari se pot manifesta și în afară de biserică, și că „Dorul înstrăinatului” armonizat de d. I. Vidu este inferior celui al dlui T. Popovici.

D. Păscuț s'a revelat și ca un abil violinist, cu bucăți din Hermann și Porumbescu. Vârsta și exercițiul îi vor putea dezvolta, firește, talentul a cărui dovadă a făcut-o astă soară.

Pe d. Olariu cu cât îl auzi mai mult, cu atât trebuie să-l lauzi mai sincer și mai cu dreptate. Tenorul acela de un registru mare, puternic și fin în același timp, măiestria cu care d-sa stăpânește toate nuanțele vocii, sentimentul cu care cântă, acestea ne fac să deplângem un nou artist român ce va fi nevoit să se manifesteze doar în saloane. Gîngășă poezie a d-șoarei M. Cuntan: „Pe sub fereastră cure-un riu”... (cu toată melodia ei nepotrivită), „Mi-a trimis bătăia dor” și „Din Arad pîn' la Șimand” sunt convinși că n'au mai fost cîntate atât de frumos ca în sala dela Katona.

În sensul programei, președintele a încredințat pe d. I. Dumă să facă unele reflexii în legătură cu conferința dlui Buceșan.

În sfârșit a cântat d. C. Popovici și corul societății, iar președintele a închis ședința.

De încheiere amintesc că la ședința aceasta am văzut mulți studenți cu bărbătească broșură a păr. Ciorogariu, „Spre prăpastie”, căutând să se lămurească asupra situației noastre, încreștate de interesele unor vanitoși. Semnul acesta extern a eadrat foarte bine cu spiritul nou, cu conștiința românească nefalșificată a tinerimii noastre trezite la adevăr, care și-a găsit expresia și într-o parte a ședinței de azi. Progresul nu va întârzia.

Gh. Platoș.

Scrisori din București.

Moșiile din Basarabia se vor vinde guvernului rus. — Aniversări. — Relațiile italo-române. — Dela Universitatea populară.

București, 11 Noemvrie.

Chestia moșiilor, pe cari epitropia sf. Spiridon din Iași le are în Basarabia preocupă tot mai mult opinia publică. Se vorbea acum câteva zile că aceste moșii vor fi vândute obștiilor formate de țărani români aflători pe ele. Ar fi fost poate procedurca cea mai potrivită din punct de vedere național. Astăzi însă se pare că realizarea intențiunilor epitropiei întâmpină greutăți din partea guvernului rusesc care probabil nu ar vedea cu ochi buni înstărirea harnicilor gospodari cari nu vor să știe de rusificare.

Guvernul rus vrea să cumpere el moșiile. Că ce va face cu ele este ușor de înțeles. Sistemul practicat de alte neamuri — colonizarea — este în floare și în provinciile răpite de lăcomia rusească. Se vor aduce probabil locuitori din marginile Siberiei, habotnicii cari se închină la chipul împăratului cari își fac cruce când aud de numele lui și cari vor respecta forța și puterea de expansiune a pravoslavnicilor ruși.

Tratatulele pentru cumpărarea moșiilor au și început. Ele decurg la București între dnii Titu Maiorescu, ministru de externe al României și între d. De Gieres reprezentantul Rusiei la București. Guvernul român pune următoarele condițiuni: Moșiile să fie cumpărate de guvernul rus, iar nu de banca agricolă din Rusia. Prețul lor este de douăsprezece milioane de lei, sumă care se va da instituției proprietare fără de nici o condiție. De asemenea guvernul rus să dispună ca suma de două sute de mii de ruble deponată la banca imperială din Petersburg să fie înaintată casei Sf. Spiridon, căreia îi aparțin, pe cari însă guvernul rus nu voiește a-i lăsa să fie ridicați.

Condițiunile impuse de guvernul român au fost acceptate de guvernul din Petersburg, afară doar de suma, prin care se fixează prețul moșiilor. Guvernul rus, având în vedere venitul actual al acestora, nu oferă mai mult de opt milioane de lei. În ori-ce caz chestia se va tranșa cât mai curând și cei cari mai își aduceau aminte de timpurile când acolo erau Români stăpâni, vor vedea cu jale cum rînd pe rînd le acaparează străinul pe toate. Și vor muri cu nădejdea că poate odată, cine știe când vechile vremuri se vor întoarce.

Așa trăim noi, cu jalea după ce a fost, cu raza luminoasă de nădejde la ce va fi. Și cine știe dacă gândurile noastre vor lua odată ființă. Și vremea trece peste noi, trece, aducându-ne în fiecare zi aceleași păreri de rău, aceleași licăriri de nădejde într'un viitor pe care-l așteptăm. O, e plin de atîta zbucium trecutul nostru, încât fiecare zi din an este pentru neamul acesta o aniversare dureroasă. Fiecare zi ne aduce aminte că avem datorii de plătit față de sângele nevinovat ce a curs, față de brațele cari s'au încovoiat sub lanțurile grele, față de lacrimile calde cari s'au risipit pe pietri.

Se vorbește acum de centenarul răpirei Basarabiei. Știrile cari sosesc din Chișineu anunță că acolo se pregătesc serbări mari. De sigur, vor fi aduși și nenorociții țărani basarabeni, vor fi împodobiți în haine de sărbătoare, li-se va porunci să fie veseli și să preamărească veacul de rușine și scorbă ce s'a abătut peste dânșii. Să preamărească pe cei cari țin zăvorită lumina, pe cei cari sunt așa de buni prietini cu întunerecul. Și clopotele bisericilor ridicate de evlavioșii boeri moldoveni, în alte vremuri, vor vesti în limba lor bucuria străinului cotropitor și jalea celor cari îl văd jubiland. Și poate vor vesti și blestemul celor ce-și dorm în umbra clopotnițelor somnul lor de veci.

Așa se va serbători acolo această aniversare. Cu alai și cu trîmbițe și cu osanale. Se vorbește și aici, în țara mamă de durerosul praznic al nedreptății omenești. Neamintit nu va rămânea. Ori câtă durere ar strecura în suflete, ori câte amintiri ne-ar aduce, ori-câtă revoltă ar trezi în inimi. Cum se va prăznui ziua de jale? Un program nu s'a stabilit până acuma definitiv. Va fi însă un serviciu divin pentru cei morți în orașul Iași, fosta capitală a Basarabiei, se va îmbrăca în doliu, se vor arbora drapele negri și se vor trage elopotele... Nu se vor ține discursuri. Cel puțin aceasta e propunerea studenților din București. Dar, acolo unde se vor întruni, un student va ceti din istorie capitoul acela, în care e vorba de prinosul adus de oameni nedreptățiți. Și nu va fi nici o manifestație pe strade. Așa e vorba să se amintească aici ziua răpirei Basarabiei. Și ar fi bine să fie așa.

După cum se știe, la Roma există o societate italo-română, al cărui scop este strîngerea relațiilor între poporul român și cel italian cultivarea raporturilor de prietenie și încurajarea reciprocă a năzuințelor culturale. Războiul cu Turcii a făcut să se vorbească acum de această societate, care n'a prea dat somne de viață. Ea a intervenit adevărat atunci când ziarele au început să scrie despre sentimentele de simpatie, pe cari le are România față de Turci. Iată ce i-se telegrafiază „Universului”:

„Într'un comunicat publicat în ziare, societatea italo-română desminte svonorile răspândite aci că România ar fi ostilă Italiei fiindcă are alianță cu Turcia.

Societatea declară — pe temeiul informațiilor ce le are — că nu există alianță între România și Turcia, ci numai un acord încheiat acum doi ani cu scop local defensiv spre a se împiedeca turburarea statului-quo în Balcani de către statele din peninsula. Comunicatul adaugă că guvernul și prea românească — aceea care ogliindește cu adevărat opinia publică — păstrează cea mai deplină neutralitate.

Ca dovadă a simpatiei Românilor se dă faptul că după izbucnirea războiului mai mulți ofițeri români au cerut să lupte alături cu Italianii în Tripolitania.”

Comunicatul își are și el rostul lui. Poate e bine că s'a dat. Nu este însă mai puțin adevărat că, atunci când interesele statului sunt amenințate, manifestările pornite mai mult din sentiment nu prea au mare importanță. În politică sentimentul nu a dat nici odată rezultate bune. Cu toată originea comună, atunci când interesul lor a cerut-o, reprezentanții statelor străine au trecut frumuseț peste cererile noastre.

Cursurile universității populare se țin regulat, atrăgând tot mai multă lume. Atât varietatea subiectelor tratate, cât și felul ușor de expunere, fac ca aceste cursuri să fie ascultate cu plăcere nu numai de cei cari se interesează de anumite probleme, ci și de cei fără de nici o pregătire.

O frumoasă lecție a făcut aseară d. C. Rădulescu, tratând despre sociologia criminală. În acest ram al științei d. Rădulescu este de altfel cel mai bine pregătit. Sentimentele ce le nutrește față de nenorociții ajunși, în urma faptelor lor, să fie izolați de societate, sunt în deoște cunoscute. D-sa este unul dintre aceia cari s'au ridicat în atâtea rînduri, cerînd reabilitarea celor ce și-au făcut osînda și cerînd primirea lor în societatea care azi se ferește de dânșii. Stăruințelor d-sale se datorește în parte frumoasa organizare a atîtor institute menite a veni în ajutorul acestor nenorociți și ai ferii de a cădea în recidivă. Pornind dela principiul că mediul poate influența în bine sau rău orice suflete, d-sa cere ca societatea, prin îngăduința ei, prin mila și ertarea ei să caute a câștiga sufletele cari și-au ispășit greșelele și să

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: Székely și Réti mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vînd și pe lângă — plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț — — —

— Mare asortiment în trusouri pentru mirese. —

La cerere din provincie trimite bog. catalog ilustrat

nu le înstrăineze fie prin nepăsare, fie prin dispreț.

În senzul acestor idei a fost ținută și lecția de aseară, care însoțită fiind de numeroase proiecțiuni, a produs o adâncă impresie în publicul ascultător.

Correspondent.

„Astra“ în Poiană.

— Corespondență particulară. —

Despărțământul Mercurea al „Asociațiunii” a ales pentru ținerea adunării generale comuna Poiana (comit. Sibiu). Aceasta e o comună fruntașă printre cele din margine și are peste 5000 de locuitori. În vremile trecute locuitorii ei se ocupau cu oieritul, azi trăesc din capitalele adunate, apoi din negoț și meserii. Dela natură sunt dotați cu inteligență rară, spirit de întreprindere, așa că acasă neavând pământ, pleacă și în timpul din urmă, cutrieră tot Ardealul ca negustori, ba se așează prin sate sau ca negustori sau ca arindași de moșii.

În această fruntașă comună avem școală cu șapte învățători, biserică cu 4 preoți și mulți alți intelectuali. Avem apoi și localuri potrivite pentru întruniri.

Cu considerare la aceste împrejurări despărțământul Mercurea al Asociațiunii și-a fixat ținerea adunării generale în această comună pe Duminecă, în 5 luna c. Comitetul despărțământului și oaspeții atașați au fost foarte bine primiți.

Serviciul divin a fost celebrat de dl protopop Avram S. Păcurariu, răspunsurile le-a dat corul meseriașilor din loc condus de învățătorul Tanase. Domnul protopop a ținut o cuvântare frumoasă îndemnând poporul la credință în cel Atotputernic, la bună înțelegere și arătând apoi scopul Asociațiunii deschide adunarea generală. Dl Dr. G. Măcelar explică ordinea de zi și arată însemnătatea astorfel de adunări. După constituirea biroului se citește raportul comiteului pe anul curent, din care reiese că acesta și-a împlinit cu conștiințioasă și cu frumos succes datoria, deși n'a fost sprijinit de loc de intelectualii din despărțământ.

Dl Octavian Sglimbea, director de bancă în Mercurea, în prelegerea sa despre „Negoț și meserii”, după ce percurge viața poenarilor cu diferitele ei peripecii dureroase din trecut, îi îndeamnă la negoț și meserii, le dă sfat să se lățească tot mai mult prin satele Ardealului urmând aceste ocupațiuni, apoi cumpărând sau luând moșii în arindă. Prelegerea fiind în senz național ținută, și cu sentiment predată, a făcut un foarte bun efect.

Cu această ocaziune s'au înscris vre-o 10 membri ordinari și vre-o 50 ajutători la Asociațiune și s'au împărțit și broșuri din biblioteca Asociațiunii, apoi s'a constituit agentura din Poiana alegânduși de președinte pe dl Ilie Dobrotă, preot, de vice-președinte pe dl Ilie Georgescu, dirigent școlar, de casar pe dl Romul Vraciu, învățător și de rector pe dl Nicolae Șerb, învățător.

La ora 1 s'a servit masă în școală, cu care ocaziune s'au spus mai multe cuvântări.

Seara a fost o frumoasă producție teatrală, cum în Poiana n'avem ocazie să vedem. Membrii Reuniunii de cântări și teatru din Mercurea au jucat piesa „Nepotul răsfățat” de T. V. Păcățianu. Mult a plăcut faptul, că la așa întreprindere obositoare s'au angajat intelectualii din comună. Laudă s'a adus diletanților: Elisaveta Petruțiu, Victoria Albu, Virginia Păcurariu, Elisaveta Popescu, Dr. George Măcelariu, Moise Stănescu, Ieronim Puia, Octavian Sglimbea, Matei Scorobetiu, Sever Albu, cari s'au achitat perfect de rolurile lor și au dat îndemn ca și în Poiana să se poată așa ceva întreprinde. O dovadă vie a fost aceasta, că prin muncă și bună înțelegere multe lucruri frumoase se pot pune la cale. Laudă se cuvina tuturor diletanților, iar tinerei reuniuni progres trebuie să-i dorească tot omul de bine.

Duminecă și Luni au fost în comună Poiana și conferințe învățătoresți, cari au constituit un adevărat congres religios, dând dovadă învățătorii, că au făcut frumoase studii în materia religiei.

Cam în felul acesta au decurs serbările din comuna Poiana. Pentru popor au fost momente

de reculegere, iar pentru intelectuali îndemn spre muncă mai intensivă pe teren obștească, așa că astfel de serbări cât de des s'ar putea repeta, căci numai câștig moral ne-ar aduce.

Un mărginean.

Impresii din văzduh.

Mi-se cere să scriu un articol. Nu pot să refuz. Cu toate acestea, rog să nu se uite că meșteșugul meu nu e să scriu. Eu știu să sbor. Din pana, ce eu sila mi-se pune azi în mână, eu am făcut aripă de înălțare. Să smulg acum din aripă o pană ca să fac proză? După cât știu eu, o singură aripă poate produce pene de scris bune: aripa de găscă. Vedeți la ce păcăleli se expune omul nedepins cu stilul.

„Lumea e curioasă să-ți cunoască impresiile” — mi-s'a spus. Sunt foarte recunoscător lumii de curiozitatea cu care mă onorează. Mărturisesc însă că aș fi preferat ca lumea să se intereseze mai mult de sborurile mele decât de proza mea, care, desigur, trebuie să fie foarte plicticoasă. Dar, să nu acuz pe nimeni. Și, mai ales să nu uităm că trăim într'o vreme când publicului îi place să petreacă văzând câni cari vorbesc, oameni cari latră și aviatori cari scriu. Prin urmare să scriu.

Ce să spui? Cyrano de Bergerac, care n'a sburat nici odată, descrie admirabil sborul său între lună și pământ. Înțelegeți, prin urmare, de ce mi-e frică mie că nu voi isbuti să interesez de fel cu impresiile mele pe cetitorii „Flacărei”. Trebuie să fi avut norocul de a nu fi sburat nici odată ca să poți descrie frumos un sbor!...

J'arrive, — excuse-moi — par la dernière trombe. Je suis un peu couvert d'éther. J'ai voyagé!

J'ai les yeux tout remplis de poudre d'astre. J'ai Aux éperons, encor, quelques poils de planète! Tenez, sur mon pourpoint un cheveu de comète!...

Așa pretinde Cyrano de Bergerac că s'a întors din fantastica sa călătorie în lună. Eu, deși am izbutit să mă ridic chiar până la o mie de metri cu aparatul meu, mărturisesc că nici odată nu m'am coborât acoperit de eter, cu ochii plini de praf de stele, pe ghete cu puf de planetă sau pe haine cu păr de cometă. Și nici calea lactee nu mi-a stropit nici odată bluza cu laptele care o... pavează.

În schimb, au încercat de atâtea ori să mă stropească alții cu noroiul pământean al răutății lor. Dar, să nu vorbim de necazuri. Datoria noastră este să planăm deasupra micimilor omonești. Și această datorie trebuie să și-o îndeplinească cu atât mai mult aviatorii. Menirea lor nu e să planeze!

Impresia cea mai puternică am simțit-o când am sburat pentru prima oară la Bințiți, în Ardeal. Blériot încă nu trecuse canalul mânecei. Primul meu aparat era tot de lemn și n'avea motor. Am legat trei cai de el, trei flăcăi au prins a poeni din bice, și aparatul s'a ridicat la vre-o 15 metri înălțime, după ce a alergat câțiva kilometri pe pământ. De atunci, de câte ori mă sui în aparat, sbornăiala motorului mi-aduce aminte de aeroplanul fără motor, și dinaintea ochilor, fascinați de nemărginirea văzduhului, îmi răsar cei trei flăcăi chiuind și poenind cu foc din bice.

Bucuria cea mai mare însă am simțit-o când am sburat pentru prima oară la Cotroceni. Nu m'am ridicat atunci mai sus de patru metri. Cu toate acestea, nici Alpii nu mi-i închipuiam mai înalți ca înălțimea la care mă ridicasem eu. Fiindcă patru metri, erau atunci pentru mine un record formidabil, un record care mi consacra masina. Sburasem: și asta era principalul. Mă mențineam sigur în aer, făcusem evoluțiuni nesovăielnice. Publicul care era de față m'a aplaudat cu entuziasm. Iar eu, după ce m'am coborât, eram ca și beat de bucuria fără margini a isbândeii. Încopusem să mă dau peste cap pe câmp de fericire. Cei din jurul meu ziceau c'am înnebunit. Și eram, în adevăr, nebun de entuziasm și mulțămire.

De altfel, este în adevăr de mirat cum omul nu înnebunește când sboară. Mă ridic. Și un gol

par'că se face deodată în toată ființa, — ca și cum m'aș ridica foarte repede cu un ascensor. Casele drumurile, plantațiile prind să alerge nebunești în urma mea, să se depărteze din ce în ce, să se micșoreze, să devie tot mai puțin clare. Până la sută de metri, am impresia că sbor cu un tren fulger, pe un drum fără șine, peste lucruri și oameni. E înălțimea favorită la care mi place să sbor. La o sută de metri nemărginirea văzduhului nu mă neliniștește, alergarea nebună a lucrurilor de sub mine îmi dă continuu senzația amețitoare a vitezei cu care sbor... Dela Cotroceni, când sunt la o sută de metri înălțime, se vede departe în zare... Văd Argeșul cum scânteiază ca o panglică de fildeș... Văd drumurile, clădirile orașelor, pădurile cum se rindesc, sub înfrurirea vitezei cu care alerg, în linii paralele... Toate contururile se văd paralele de sus.

Când trec de cinci sute de metri începe să mi fie urât. Pământul nu se mai vede decât ca o imensă movilă de cenușe sură cu pete albe, munții și văile se nivelează... Confrății sburători (ciorile și ceilalți aviatori de această categorie) au dispărut cu desăvârșire... Mă simt singur și începe să mi fie frică... Nu mi-e frică de căderi sau accidente. Mă cuprinde teama de misterul nemărginirii. Nici odată omul nu poate să aibă mai precisă impresia neantului decât când sboară mai sus de cinci sute de metri. Jos haos, sus haos. Iar sbornăitul de bondar uriaș al motorului, par'că dă un formidabil glas acestui haos.

Am trecut de 800 de metri. Alerg eu o viteză foarte mare. Și totuși par'că stau pe loc. În raport cu imensitatea văzduhului, viteza motorului meu dispare. Aș vrea să alerg mai repede. Încetarea asta mă enervează. Toate eforturile sunt zadarnice. M'am ridicat dincolo de limita putințelor omonești. Am intrat în sfera unde omul nu mai însemnează nimic față de infinitul atotputernic.

Să mă cobor, deci. Coborîrea e mult mai plăcută decât suirea. Până la 50 de metri deasupra pământului, mă cobor fără nici o teamă, cu mâinile strinse pe cârmă, cu ochii ațintiți asupra motorului. Dela 50 de metri începe să mă cuprindă frica de a nu aterisa destul de ușor. În aviație, spre deosebire de viața de toate zilele, e mai greu de coborît decât de urcat. Cât ar câștiga aviația dacă predispoziția firească a omului de a se coborî și de a coborî totul, s'ar putea aplica exclusiv în folosul aterisării!

Și mai ales e greu de aterisat în timp de furtună. De altfel, când aerul e agitat, aviatorii evită să sboare. Eu totuși am sburat la Brașov pe un timp foarte puțin favorabil. Bătea un vânt puternic. Aerul era neliniștit ca valurile unei mări infuriate. Aparatul era ridicat când la înălțimi de sute de metri, când coborît până aproape de pământ. Când bate vântul tare, am impresia că nici odată nu vom putea stăpâni aerul.

De aceea, cred că aviația nu va izbuti decât să devie un foarte plăcut sport pentru vreme frumoasă. Ea nu va putea nici odată să ia desvoltarea pe care au luat-o automobilele sau vapoarele. Și e foarte firesc să fie așa. Ca să sboare, omul trebuie să cucerească regiuni ce nu-i sunt destinate, cu mijloace ce nu-i aparțin.

Dela furtul lui Prometeu, omul n'a îndrăznit încă o aventură atât de primejdioasă. Și, pe cât se pare, ca și Prometeu, omul modern va ispăși prin eterne picături de sânge această nouă taină furată Dumnezeirei.

„Flacăra”.

Aurel Vlaicu.

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.

Specialist în morburii interne, de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Și-a transpus locuința în strada Deák Ferenc nr. 35. (Librăria diecezană).

Consultanți: 8-10 ore a. m. și 2-4 ore p. m.

Răsboiul italo-turc.

Nu s'a confirmat încă, dar se știe cu absolută siguranță că flotila italiană a intrat în Arhipelag. Nu credem că acest pas să fie merit a limpezi situația, ci va încurca-o mult mai rău, deoarece între actualele împrejurări combinația că bombardarea câtorva insule sau porturi turcești vor determina poarta să recunoască anexiunea și să primească unele condiții de împăcare, mai umiltoare ca înainte de aceasta, e un plan foarte problematic.

E cert însă că prin noua sa acțiune Itali stă în fața unei îndoite responsabilități atât față de puterile europene cât și față de opinia publică italiană, care fără îndoială, așteaptă rezultate palpabile dela această divizată desfășurare a forțelor sale: și nu credem ca Italia să-și poată mulțumi pe deplin acești doi stăpâni, mai ales că va trebui să fie cât se poate de precaută și circumspectă, nu cumva să jignească interesele cutărei puteri. Nu va putea satisface nici așteptările Italiei căci forțele ei sunt superioare celor turcești, dar numai pe apă; îndată ce lupta va fi localizată pe uscat Turcia îi opune aceeași putere, poate chiar îndoită, care pe lângă toate mai are și avantajul că își apără țara și e simpatizată și de populație.

Poate la fel de dubioasă e și soarta unei lupte contra forturilor turcești, căci în perspectiva unui atac s'au luat cele mai întinse măsuri preventive și toate punctele strategice sunt atât de întărite încât abia se va putea apropia dușmanul de ele până în linia de bătaie. Turcii nu s'au zăpăcit de vestea venirii flotei italiene ci — ca oameni cu judecată orientală — puseseră și ipoteza că aceasta e numai o manevră cu scopul de a-le deplasa atenția dela Tripolitania, și s'au pregătit pentru amândouă eventualitățile: în Africa au trimis ofițeri și trupe noi, iar garnizoanele europene le-au întărit și completat cu oameni probați.

Ce privește câștigul moral al Italiei, prin această întorsătură războinică pare a fi redus și aici, căci depărtează — cine știe pentru câtă vreme — auspiciile păcii și trezește noi valuri de resens în opinia publică europeană — care îi păstrează anumite ostilități — în urma acestei aventuri primejdioase.

Flotila italiană în marea egeică.

În cercurile oficiale din Constantinopol se aminteste ca sigur că flotila italiană a fost văzută în fața Dardanelor. Litoralul assyrian de două zile întregi e blocat de vasele italiene. Poarta e hotărâtă să pună în aplicare ordinul revocat, asupra expulșării Italianilor de pe teritoriul imperiului, îndată ce flotila dușmană va deschide focul asupra vr'nei insule sau fort turcesc.

„Vossische Zeitung” află din Atena că întreaga flotă italiană se apropie de apele Turciei. Sub conducerea comandantului Aubry se află 9 vase de război clasa întâi.

Ducele Abruzilor conduce 6 vase de război cl. întâi, flota italiană a fost văzută ieri în apropierea insulei Creta.

Flota a treia care se compune din 7 vase se a-

flă la Neapole și în curind va pleca spre Turcia împreună cu 6 submarine.

Cerculă s'vonul că comandantul Aubry a primit ordin să ocupe insula Lemmos.

Dacă peste două săptămâni Turcia nu va recunoaște anexarea Tripolitaniei, insula Lemmos va fi încorporată la Italia.

Știrea despre bombardarea Chiosului și Mitilene s'a dovedit ca lipsită de temei.

Luptele în Tripolitania.

Sâmbăta trecută o nouă luptă s'a dat în jurul orașului Tripolis la care au luat parte și bastimentele italiene. Turcii și Arabii au dat cele mai des-nădăjduite încercări dar fără să fi putut înregistra rezultate crednice de remarcat, în jurul Bu-Mellianei.

Trupele italiene au înaintat doi kilometri în interiorul țării. Acesta e singurul rezultat pozitiv realizat în cursul celor două săptămâni din urmă.

Holera în Tripolitania.

Mulțimea fără de număr a morților cari stau neîngropați cauzează enorme piedeci pentru localizarea holerei căreia îi cad jertfă — afară de soldați — cam patru sute de oameni, în fiecare zi. Consulul german s'a plâns generalului Canova că înaintea reședinței sale, cadavrele holericeilor stau duim neîngropate.

Anexiunea și marile puteri.

Poarta a protestat contra decretului de anexare a provinciilor sale la Italia, dar nu se știa nimic până acum, în ce fel a fost primit acest decret în străinătate. O telegramă din Constantinopol spune că guvernul englez a făcut declarație miniștrilor plenipotențiarilor ai Turciei, că nu recunoște anexiunea câtă vreme Italia nu va câștiga o luptă hotărâtoare și nu va cucerii de fapt Tripolitania, căci hărțuiriile de până aci — trecând cu vederea învingerea pozitivă sau negativă — nu dau îndreptățirea să-și aroge drepturi pe cari nu le-a câștigat încă.

Răspunsul la nota Turciei.

Se spune la Poartă că cea mai mare parte din puterile europene au răspuns la protestările Turciei în contra anexiunii Tripolitaniei din partea Italiei, dar a declarat că nu poate să se pronunțe înaintea sfârșitului ostilităților.

După același izvor, cele mai multe dintre puteri ar fi făcut rezerve în ceea ce privește protestarea Porței în contra atrocităților făcute de Italiani, din cauza neutralității lor dar au promis că vor face observațiuni când va veni momentul prielnic.

Cronică școlară.

Adunarea învățătorilor din protopopiatul Arad.

În 7 Noemvre a. c. s'a ținut adunarea tractuală a învățătorilor din protopopiatul Arad în comuna frunțasă Bătania din comitatul Cenad.

Oaspeții au fost așteptați la gară de trăsurile credincioșilor din loc, pe cari urcându-se au parcurs strada largă și frumoasă până la sf. biserică unde părintele S. Cornea a făcut chemarea Duhului sfânt căreia i-a urmat deschiderea conferinței sub conducerea inv. G. Popovici.

Inv. local dl Nicoară a ținut o prelegere cl. I nt, 3, care a fost destul de reușită, prof. Dr. A. Sădean a ținut prelegere liberă: „Părți alese din gramatică” documentând cu exemple din domeniul filologiei moderne românești, avantajile ortografiei nouă, precum și felul de declinare a substantivelor în modul cel mai natural. Aceasta prelegere a fost mult apreciată din partea celor prezenți fiind ascultată cu mult interes. După dezbaterea mai multor chestiuni de natură administrativă conferința a fost închisă. În aceasta

conferință s'a colectat pentru bustul ce se va ridică la Sibiu în amintirea lui Eminescu și Baritiu suma de 7 cor. 20 fil.

CONVOCARE.

„Despărțământul Cluj, aparținător Reuniunii învățătorilor din Archidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș” în senzul §. 21 din statute, își va ținea adunarea de toamnă la 26 Noemvre st. n. a. c. în Feleac, — la care avem onoare a invita P. T. membrii fondatori și ordinari, precum și pe toți binevoitorii școlii.

PROGRAM:

1. Participare la serviciul divin la 8 ore dimineata.
 2. Prelegere practică.
 3. Deschiderea ședinței.
 4. Apertiarea prelegerii practice.
 5. Disertațiuni.
 6. Apertiarea disertațiilor.
 7. Raportul casarului și bibliotecarului.
 8. Statorirea locului pentru ținerea adunării viitoare, designarea disertațiilor.
 9. Alegerea biroului.
 10. Alegerea alor 2 membrii verificători.
 11. Eventuale propuneri.
 12. Închiderea ședinței.
- Feneșul-săsesc, 5 Noemvre n. 1911.

Ioachim Pop m. p.,
președinte

Vasile Galoș m. p.,
notar.

Cronică externă.

Convenția marocană și moștenitorul german.

Atitudinea senzațională din Reichstag-ul german, manifestată de moștenitorul Friedrich Wilhelm împotriva cancelarului Bethmann-Holweg pentru convenția franco-germană în chestia Marocului, continuă să facă senzația lumii politice din străinătate. O deosebit de vie impresie a făcut atitudinea prințului Friedrich Wilhelm în Anglia. Ziarul „Times” din Londra scrie în numărul său de azi că Anglia trebuie să fie înarmată față cu toate eventualitățile. „Daily News” crede chiar că între Anglia și Franța ar exista o convenție secretă.

Știrile mai nouă anunță că neastâmpărul moștenitorului a fost calmat de cătră împăratul Wilhelm care îi interzisese încă atunci să apară în ședința Reichstag-ului. În cele următoare s'a continuat discuția la convenția marocană, fără noul sensații și se crede că situația cancelarului nu s'a slăbit pe urma atitudinii de alaltăeri a moștenitorului. Totul se atribuie temperamentului vior al moștenitorului, ale cărui sorți de domnie însă sunt prea îndepărtate încă, după ce împăratul Wilhelm e încă în plenitudinea forțelor sale fizice și spirituale și politica lui pacifică va fi continuată cu aceeași convingere ca și în trecut.

Dăm lla vale discursul de Joi al cancelarului Bethmann-Holweg pentru a orienta pe cetitorii noștri asupra naturii politice a convenției:

Bethmann-Holweg a început prin a face istoricul conflictului marocan. Declară falsă acuzarea că trimiterea la Agadir a vasului „Panther” avea de scop să urmărească achizițiuni teritoriale. Regretă că asemenea aserțiuni au fost exploatate și aici în chip antipatriotic.

:-: Cine vorește :-:
să cumpere
încălțăminte
fabricate în țară într'adevăr
fine, comode, elegante și du-
rabile acela să cumpere cu
încredere la

IOAN VUIA
Sătmar — Szatmár,
- - Deák-tér - -
In casa lui Keresztes András,

care ține în magazinul său de ghețe bogat
asortat numai ghețe și ciobote pregătite în țară
din piele fină veritabilă cu prețuri foarte mo-
derate, fabricate imitate nu are și marfele sale în
privința execuțiunii drăgălașe sunt neîntrecute.

La dorință să pregătesc tot felul de
ghete și ciobote după măsură. ==

Cred a zis cancelarul că conaționalii noștri interesați în Maroc vor putea fi mulțumiți de acordul încheiat.

Cancelarul s'a ocupat apoi de compensațiunile și de demisiunea ministrului coloniilor Lindequist care a motivat demisia prin scris declarând că nu putea pleda cauza compensațiilor. Dar nimeni nu i-a cerut să ia această răspundere, a zis cancelarul care îmi incumbă exclusiv mie.

E foarte penibil de constatat indiscrețiunea comisă la departamentul coloniilor în urma căreia presa a fost informată de acea demisiune în acelaș timp cu cancelarul, desigur fără știința dlui Lindequist și în potriva intențiilor sale. a zis d. Bethmann.

Cât despre noile achizițiuni coloniale nu trebuie pierdut din vedere mai ales importanța lor în viitor.

Dacă ni-se impută de ce Germania nu a urmărit posesiuni în Maroc, să răspunde că Germania trebuie să fie puternică ca putere colonială spre a putea face o politică internațională și că dacă nu trebuie să-și slăbească forța prin pozițiuni atât de nesigure ca cele din Marocul meridional.

Toate imputările și acușările că guvernul ar fi arătat slăbiciunile și condescendență n'au nici o bază în fața faptelor reale. Împăratul a cerut stricta executare întreagă a programului stabilit încă din luna Mai. Cancelarul respinge aserțiunea cum că guvernul ar fi bătut în retragere în fața amenințărilor războinice ale Angliei în special. În urma discursului dlui Loyd George, discuțiunea cu Franța, s'a făcut fără intervențiunea unui al treilea. Ideea unui război preventiv contra Franței sau Angliei trebuie înlăturată.

D. Bethmann o încheiat cuvântarea sa, spunând: Faptul că Germania a căzut de acord cu Franța într'o afacere atât de importantă, trebuie apreciat foarte mult și are o valoare mai mare ca toate discursurile despre dezarmarea și toate tratatele de arbitraj. Pe acest acord se va putea baza în viitor cele mai bune raporturi cu Franța și el limpezeste în acelaș timp situația noastră și a Angliei. Am făcut să se recunoască cu deplin succes că reputațiunea noastră de mare putere impunea ca un tratat semnat și de noi să nu poată fi schimbat fără consimțământul nostru. N'am renunțat la nimic în Maroc la care n'am fi putut renunța și mai înainte. Am obținut garanții economice cari lipseau până atunci și noi și importante posesiuni coloniale și aceasta pe cale pacifică prin buna înțelegere cu Franța. E pentru prima dată când am tratat pe cale de tratat cu vecinul nostru dela apus o mare chestiune politică care conținea germenii unor mari perioade.

Discursul a fost întrerupt în repetite rânduri de extrema stângă.

D. Hertling, din centru declară că tratate de așa importanță extraordinară ar trebui supuse aprobării consiliului federal și Reichstagului.

D-nii Bebel și Wassermann au criticat convenția.

INFORMAȚII.

ARAD, 12 Noembrie n. 1911.

— **Demonstrații antidinastice în Viena.** Din Viena se telegrafiază că ieri seara au avut loc în capitala Austriei mari demonstrații antidinastice.

Radicalii germani au convocat o întrunire publică, pentru a discuta chestiunea universității italiene și a școalelor boeme. Luând poziție împotriva lor. Deputatul *Wedra*, vorbind despre școlile boeme, spune că se disconsideră legea care în Austria-de-jos nu îngăduie deschiderea de școli boeme. Maj. Sa a dat chiar 500 de coroane pe seama acestor școli.

„Dinastia habsburgică a slavizat Austria noastră!” a spus, între altele, *Wedra*.

La aceste cuvinte s'au ridicat glasuri sgomotoase cari strigau:

„Jos Habsburgii! Trăiască Hohenzollernii!”

La sfârșitul întrunirii, mulțimea a început să cânte „Die Wacht am Rhein” și să-l aclame pe împăratul *Wilhelm* al Germaniei.

Mulțimea s'a îndreptat, apoi, spre Burg pentru a demonstra și acolo, dar a intervenit poliția și a împrăștiat mulțimea.

† **Modest cav. de Grigorcea.** Departe de țară, departe de ai săi s'a stins înainte de o săptămână în Berlin Modest cav. de Grigorcea.

Boier neaoș, de vîță veche, om cu inima deschisă, cu suflet bun, de o bunătate discretă, care nu iubea de loc reclama, boierul Grigorcea era o înfățișare simpatice de adevărat boier moldovean. Te câștiga prin felul lui simplu de a fi, prin căutarea blândă cu care te învăluia, cu strîngerea de mână prietenească, cu vorba lui liniștită, cu firea lui așezată.

De pe arena vieții publice s'a fost retras de vre-o câțiva ani cu totul, și nu se interesa de politică aproape de loc, cu toate că sta în fruntea unui grup politic, destul de important, cel al proprietarilor mari români. N'a fost totdeauna așa. A fost o vreme dela așii 90 înainte când numele lui Grigorcea era numit ca cel dintâi între fruntașii politici ai Românilor bucovineni. Deși proprietar mare crescut în doctrina extrem conservatoare a politicii tradiționale din Bucovina, el a înțeles într'o vreme, când unica reprezentanță politică a Românilor erau proprietarii mari conservatori, că și masele largi ale poporului au interese, dureri și nevoi de care reprezentanții politici trebuie să grijescă. De aceea, atunci când după epoca de stagnare politică se pornește o mișcare nouă, care se sprijinește pe masele largi pe cari vrea să le introducă în viața publică, mișcare care era reprezentată prin ziarul „Gazeta Bucovinei” în fruntea mișcării îl aflăm și pe Grigorcea. Prin un deceniu și mai bine apoi îl aflăm în centrul evenimentelor politice până ce în fața suflului aspru a curenților nouă se retrage, făcând loc altora.

În afară de politică a participat însă până la sfârșitul vieții sale la toate acțiunile mari ale neamului, îndeosebi la lupta pentru apărarea biserică strămoșești. A sprijinit cu banul său de gospodar bun toate instituțiile naționale îndeosebi internatele noastre și nu s'a dat nici când înapoi dela jertfe naționale.

Bun, cumpătat, plin de tact, simplu, așa l-au cunoscut cei mai mulți din cei tineri: reprezen-

tant tipic al clasei din care făcea parte și a timpului din care a pornit.

Moartea lui a fost o zi de doliu național pentru Românii bucovineni.

Odihnească în pace!

„F. P.” din Cernăuți.

— **Aprecierea profesorilor români.** Ziarele pariziene anunță că academia de medicină din Paris a ales ca corespondent, cu aproape unanimitate de voturi pe d. profesor Dr. Marinescu.

„Le Temps”, semnalând această alegere, adaugă: „D. Marinescu, profesor la facultatea de medicină din București, e autorul unor lucrări foarte prețuite asupra boalelor nervoase și al unor excelente studii privitoare la fiziologie”.

— **Retragerea dlui Petre Poni.** D. Petru Poni distinsul profesor de chimie dela Universitatea din Iași, retrăgându-se din învățământ, a fost obiectul unei serbători din partea profesorilor universitari.

Un bauchet în onoarea d-sale a avut loc Vineri la hotel Traian și a fost organizat de un comitet compus din dnii profesori: Paul Bujor, A. Mănescu, Butureanu, Obreja și Costăchescu dela facultatea de științi.

N'au fost invitați decât profesorii universității din Iași, căci organizatorii au considerat această serbare ca fiind cu totul locală.

— **Alegere de deputat.** Azi a avut loc alegerea de deputat în cercul Nădudvar, în locul fostului deputat Papp Elek, lipsit de mandat fiindcă a fost pus sub epitropie.

Alegerea s'a sfârșit, seara târziu, cu alegerea guvernamentalului György Endre (fost ministru) față de justhista Weszprémy István.

— **Dela Români bucovineni.** Cetim în „F. Pop.” din Cernăuți: Primim la redacție lista funcționarilor de poștă din întreaga Bucovină și constatăm următoarele:

I. La direcție între 48 funcționari avem 4 Români. Numărul funcționarilor inferiori ca faactorii poștali, servitori nu-l avem; acolo stăm și mai rău.

II. La cele 11 oficii poștale ale statului între 259 funcționari avem 18 Români și Române. În detaliu e și mai interesant: la cele trei oficii poștale din Cernăuți cu 175 funcționari avem 10 funcționari și funcționare; la oficiul poștal din Rădăuți între 16 funcționari unu l e Român, tot așa la Succava între 10 s'a rătăcit unu l.

III. La oficiile poștale numite de clasă avem între 214 funcționari 25 Români. Interesant e cazul dela Câmpulung. Acolo sunt 7 funcționari, între ei nici un Român.

IV. La depozitele poștale (Postablagen) avem 64 funcționari, între ei 10 Români.

Rezumat: Funcționari poștali în toată Bucovina: 585, între ei 63 Români.

— **Pentru ziua numelui.** Membrii „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, culegătorii tipografi Dumitru Axente și Dumitru Poponea, au răscumpărat felicitările de ziua numelui lor cu câte 2 cor., dăruite „Fondului de 20 bani” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe sama meseriașilor noștri. La acelaș fond au mai dăruit: Ioan Dejenar 40 bani, Liviu Brote restaurator 1 cor. și Vic. Tordășian, prezident 10 bani.

— † **Petru Indrieș**, notar pensionat, a repausat în Sibiu, la 4 Noembrie n. în vîrstă de 64 de ani.

Odihnească în pace!

— **Cel mai mare vapor român.** Joi a fost adus la Galați, vaporul „Traian” al N. F. R., lucrat în șantierul din T-Severin, care este până acum cel mai puternic vapor românesc pe Dunăre.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chimică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

El este destinat să remorcheze toate vasele la Portile-de-fer.

Vasul a fost adus în localitate de comandantul său d. căpitan Strimbeanu și Const. Șerbu, inspector la N. F. R.

— **Serata muncitorimeii române din Arad.** Aseară muncitorimea română din Arad a aranjat a treia serată literară, cu un program bogat și variat.

Un public foarte numeros a luat parte la această serată instructivă, care o nouă dovadă că în muncitorimea română începe a prinde tot mai mare teren gustul pentru înaintare și cultivare. Sala dela „Millenium” destul de spațioasă de altfel, s'a dovedit prea mică pentru a cuprinde în ea pe toți cei dornici de a auzi, atât pe conferențiar, cât și celelalte puncte alese, menite a sădi în muncitor tot mai tare gustul de cetit, lucruri bune și folositoare, mai cu seamă doinele noastre melodioase.

La orele 9 d. *Calu*, într'un discurs bine potrivit salută pe cei prezenți. Schițează în scurte cuvinte însemnătatea seratelor literare, cari au menirea a trezi tot mai tare în muncitorul român dorul de cetit, singurul lucru, care poate aduce reale servicii muncitorimeii. Se bucură văzând că muncitorimea română se interesează atât de mult de aceste serate. Mulțumeste îndooschi dlui Vernescu, pentru interesul ce-l poartă cultivării muncitorimeii, cu promiterea unei conferențe științifice pe care azi dsa o va ține.

D. *Vernescu* ține o conferință psihologică. A rată cum toată omenimea luptă numai pentru ideal, și cum, paralel cu cultura sa, luptă pentru înaintarea omenimei întregi. Pentru o cultură sănătoasă, însă, datoria fiecărui individ este, să se observe mai întâi pe sine. D. *Vernescu* e răsplătit cu furtunoase aplauze.

D. *R. Muntean* predă cu mult haz monologul „Țăranul omenos” de Nicolae Ține.

Dnii *C. Savu* și *P. Teodor*, predau cu mult simț muzical, cu violina „Mai am un singur dor”, apoi din vioară acompaniat de harmoniu „Pe valurile mării”, și „Privighitoarea”. Publicul îi răsplătește cu lungi și călduroase aplauze.

D. *Bozgan* stărnește mult haz, cu monologul „Ele 'ntre ele” de A. Pop.

D. *Dopp* cântă din flaut mai multe doine românești, fiind aplaudat călduros. D. *Dopp* cunoaște bine doinele noastre și dorim să-l auzim și de altă dată.

D. *Neguș* declamă cu mult simț poezia „Voi și noi”, dovedindu-se și un bun interpret.

D. *Vernescu*, acompaniat de d. *Savu* execută cu mult suflet arii românești. Ambii s'au dovedit de buni cunoșcători ai doinelor noastre. Au fost călduros aplaudați.

La stăruința publicului d. *Savu* mai execută doinele „Foaie verde ninifar” și „Moțul la țeară”, asemenea și d. *Tiritean* mai cântă din flaut câteva melodii.

D. *Strengar* declamă o poezie.

D. *Calu* încheie serata la orele 11 și jum. mulțumind tuturor dilotanților, pentru prețiosul serviciu ce-l fac cu predarea diferitelor bucăți alese, și îndooschi dlor Vernescu și Savu, cari au onorat această serată, punându-și în serviciul muncitorimeii rom. cunoștințele lor muzicale și instructive.

Pentru ședința viitoare d. *Costa* va ceta o conferință instructivă despre „Rolul femeii în societatea de azi”

La revedere deci pe Duminică în 26 Nov.

Un muncitor.

— **Mare congres catolic.** Eri s'a început în Budapesta marele congres al catolicilor din întreaga țară, în prezența unei mulțimi mari de țărani și intelectuali de toate neamurile, a ministrului de culte și întreg clerului înalt catolic. S'au ținut ședințe și înainte și după amiază. Au vorbit episcopul Ardealului, contele Majláth, deputatul Gieswein, episcopul Cienadului Glattfelder și mai mulți deputați clericali. Toți au ecrut o cât mai întinsă luptă pentru răspândirea și susținerea catolicismului și introducerea unui curent catolic cât mai puternic în școalele medii și universități. A fost așteptat la congres și episcopul Prohászka, dar el și-a scuzat absența prin boală, deși se susține că motivele adevărate sunt altele. Congresistiții au sârbătorit în întreg cursul ședințelor pe secretarul dela ministerul de culte, exponentul lor la acest rezort. Congresul ține și astăzi și mâine.

— **Testamentul lui Jean de Mitty.** Zilele acestea s'a deschis de câtră judecătorul tribunalului Ilfov, secția doua, d. C. Bossie, testamentul lăsat de repretatul Mircea Barbu Ralea Golfinoanu, care a murit la Paris, unde a avut o carieră strălucită de ziarist sub pseudonimul Jean de Mitty.

A azistat la deschidere și doi frați ai defunctului.

Testamentul conține 14 rânduri; este scris în franceză, pe o singură pagină și e iscălit Mircea Ralea Golfinoanu, în parantez Jean de Mitty.

El a fost scris în ziua de 3 Februarie 1911, la hotel Continental din București și prin el lasă toată averea (l'universalité de ma fortune) soției sale dna Adela Golfinoanu. Partea principală a averii sale constă în renta ce o avea în calitate de etitor al bisericii Madona-Dudu din Craiova.

— **Un atentat îndrăzneț.** Din București ni-se serie: Vineri dimineța la orele 7 jum. un atentat de o îndrăzneală ne mai pomenită la noi, s'a întâmplat în centrul Capitalei.

Pe strada Doamnei Nr. 14, peste drum de creditul urban, se află casa de bancă a dlui Benzal.

Un individ necunoscut, machiat pe față, a intrat la ora mai sus pomenită în biroul Băncei.

Servitorul Nicolae Sibiceanu care în momentul acesta era tocmai ocupat cu curățenia, la intrarea individului necunoscut a ridicat capul, crezând că se află în fața unui client.

Înainte de a-l putea însă întreba ce dorește, necunoscutul a strigat servitorului: Sus mâinile! ori te împușc!

Omul de serviciu însă nu s'a intimidat, ci a încercat a-l dezarma.

În acelaș moment, individul necunoscut trase un glonte de revolver care isbi pe servitor în față, în maxilarul drept. Sibiceanu căzu imediat. Necunoscutul, fără a-și pierde cumpătul se aplecă asupra servitorului și îi puse sub nas o sticlă de cloroform, adormindu-l.

În timpul când se petrecea această dramă, își făcu apariția d. Al. Benzal, casierul instituției, fratele proprietarului.

Necunoscutul îl întrebă: D-ta ești casierul? Dă-mi cheile dela casă!

În acelaș timp îl amenință cu revolverul.

Casierul Benzal încearcă și el să-l dezarmeze. Un glonte porni atunci lovind pe d. Benzal în față. Cu toată rana produsă, casierul avu puterea să iasă în stradă și să cheme în ajutor.

La vederea omului plin de sânge și la strigătele lui desperate, mulțimea de trecători s'au repezit în biroul Băncei.

Acesta se văzu dezarmat și căuta o esire. Drumul spre ușa din stradă era închis — căci d. Benzal stătea în coridor și-l bara. Altă esire nu există întru cât ușile din fund sunt dublate cu puternice grilaje de fier. Atentatorul se refugiază într'o cameră dosnică a biroului și acolo, cu un gest hotărît, scoase un briciu din buzunar și-și tăia beregata... Sângele țigii cu furie, dar atentatorul ca să-și grăbească moartea, își viri mâinile în gât și rupse cu o înverșunare disperată vinele gâtului. Peste câteva clipe, el căzu în nesimțire, în mijlocul unui lac imens de sânge...

Sosind autoritățile, atentatorul a fost pansat și dus la spital, unde a murit după câteva ore de agonie.

În urma cercetărilor începute pentru descoperirea identității atentatorului, d. I. Panaitescu, directorul poliției și siguranței din ministerul de interne, a fost informat de un ziarist din Capitală că ducându-se la spitalul Colțea și văzând pe autorul crimei dela casa de bancă „Benzal” i-s'a părut că cunoaște în el pe un fost corector sau eulegător la tipografia ziarelor „Adevărul” și „Dimineța”.

Directorul siguranței a înștiințat imediat de aceasta pe d. N. Pop. inspectorul-șef al siguranței Capitalei, pentru a face cercetările în această direcțiune și a pune în cunoștință pe d. Romalo, jude-instructor însărcinat cu instruirea afacerii.

S'a stabilit definitiv, că sinucisul și atentatorul se numește Ioan Măreulescu, de fel din Călărași, fost corector la numitele ziare.

Cu o zi mai înainte, el luase masa în compania unui alt fost corector de ziare și se plângea că nu are în buzunar decât 15 bani.

Măreulescu, acum în urmă, părea a nu fi în toate facultățile mintale.

— **Cazuri de moarte năpraznică.** Cetim în „Gaz. Trans.”: Din Râșnov se serie cu data de 26

Oct. v. Incercarea lui Dumnezeu poate cădea asupra omului în diferite și neașteptate feluri. Râșnovul a dat câteva victime anul acesta.

Elevul Mircea Cristoloveanu a murit înecat. Maria Al. Brotea, o fetiță de 5 ani, a fost călcată de un car încărcat cu bucate, ce să aduceau din câmp. Acum se află deja alți doi morți deodată.

Unul George N. Dihoi, de 14 ani, a fost aflat mort în pădure (Runc) eri în 25/X. El a fost cu oile pe aeolo și cineva l'a pușcat, căci la tâmpla dreaptă are o gaură de glonț, iar comisiunea de doctori secționându-l la cap, i-a aflat în craniu un glonț de revolver. În cazul băiatului acestuia se reînolește întru toate povestea din poezioara jălnică „Cănele soldatului”. Căci cănele lui de oi, nu l'a părăsit de Lună, de când a fost băiatul pușcat, până azi Joi, când a fost adus copilul mort acasă. Dar și după aceea cănele credincios, carele 4 zile n'a mâncat nimic, a urlat pustiu și nu s'a întors la locul, unde a zăcut mort fragedul ciobănaș. Aceasta o spun niște vânători cari în fiecare zi l'au auzit urlând pe credinciosul animal și după al cărui urlat a fost aflat și mortul.

Al doilea mort este muncitorul Ioan Radu, om în etate de vre-o 48 ani, tată de familie. Acesta tăind lemne în pădure pe Valea Cetăței, cu un alt soț al lui, un copac s'a răsturnat peste el și nenorocitul muncitor a rămas mort pe loc, de unde a fost adus acasă azi în 26/X. În casa amândurora e mare jale și multă tânguire.

— **La fondul Dr. P. Șpan** pentru ajutorarea copiilor de Moți, aplicați la meserii, au mai dăruit: Ioan Moldovan stud. silv. (Șemniț) 10 cor., Filaret Dăișorean inv. (Neteuș) 20 bani, Victor Ungur par. (Vulcan) soția sa Silvia n. Frâncu cor. 2.50; Ioan Podea par. (Lupeni) soția sa Elena n. Moga și copiii lor Erie și Ontario 1 cor.; iar cu prilejul expoziției de oi din Jina au dăruit Dr. Nic. Schiau adv. (Merceurea), Nic. Vlad Stezar, par. (Jina) câte 2 cor., Const. Cristiu inv. (Sălăște), G. Bărbaț notar, Nic. Dobrotă par. (Poiana), Ioan Candrea agent de asigur. (Sibiu), Nic. Bogdan econ. (Șugag) și Cornelia Țintea n. Hociotă soție de inv. (Jina) câte 1 cor., Nic. Oprean not., Ana Oprean n. Streulea soție de not. (Jina), Panfilie Istrate, Ioan Bogdan I. Nicolae ec. din Șugag câte 50 bani, Panfilie Prote ec. Const Streulea I. Todor ec. (Jina), Teodor Cîchendea inv. (Șugag) câte 20 bani; Nic. Panfiloiu ec. (Jina), Nic. Ștefan și Nic. Barbu ec. (Șugag) câte 40 bani, Dem. Pamfiloiu par. (Jina) 5 cor. și Vic. Tordășian secretar 10 bani. Starca fondului cor. 1121.83. Pentru prinos aduce calde mulțumite în numele comitetului Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu: Vic. Tordășianu, preșident.

x **Németh și Király.** croitorie pentru domni Cluj, str. Kötő 5, anunță on. public român din loc și împrejurime, că au sosit stoffe indigene și străine, pentru sezonul de toamnă și iarnă. Pardesii, paltoane se pregătesc pe lângă prețuri acomodade, conform modei. Rugăm on. public pentru sprijinirea și mai departe.

x **Seminarul iuridic Dr. Geréb, Cluj, Str. Farkas** (lângă edificiul cel vechiu al teatrului). Pregătește pe lângă onorar mic, pentru examenle de drept, de stat, riguroase, de drept de stat, examene de avocat și de magistrat. În 3 luni se câștigă licența de doctorat. Fiind în pragul proiectelor de reformă a învățământului iuridic, e de dorit ca toți cei interesați să se adreseze spre binele lor la acest seminar, care înlesnește multă cariera avocațială.

ECONOMIE.

Funcționarii de bancă afară de birou.

Poate că nici la alte neamuri — cel puțin aici în Ungaria — rolul social-cultural și politic al funcționarilor de bancă și comerciali, peste tot, nu este așa de însemnat, ca să corespundă importanței netăgăduite a acestei clase de oameni muncitori. Acest lucru iese însă în special la iveală la noi Români. Funcționarii noștri de bancă, câteva sute, de abia sunt cunoscuți afară de birourile lor. Excepțiuni prea rari.

In afacerile noastre bisericesti, politice, culturale etc. functionarii nostri apar de regula numai pentru a nu se putea zice, ca nu s'a tinut seama de ei. Sau, daca li-se face loc la un post sau un rol mai de seama, atunci de sigur ca e vorba de un astfel de loc, unde trebuie muncit fara remuneratii, diurne etc. si cu ceva cunoastinte din bransa comerciala.

Explicarea acestui fapt o aflam parte in aceea, ca clasa noastra, a functionarilor de banca romani, este inca tinara, neindegata. Se lupta inca cu greutatile inceputului si functionarii isi cauta mai mult de interesele lor particulare, decat sa-si bata capul cu rolul ce ar trebui sa-l aiba clasa functionarilor nostri de banca, ca atare. Dar mai sunt apoi si alte motive, cari ne stau in cale noua functionarilor de banca romani de a ne valida intr'un mod mai corespunzator afara de birou. Nu se tine cont de noi in viata noastra publica romana neasca, deoarece noi n'am stiut, sau n'am putut inca pana acum sa ne facem indispensabili.

„N'am stiut”, aceasta este usor de inteles, daca ne gandim ca suntem — precum am aratat si mai sus — o clasa tinara de muncitori, rasleata si fara legaturi intre olaltă, fara experienta si fara conducatori. Mai ales fara conducatori! Aceia cari ar fi sa fie conducatorii nostri naturali, de regula — de ce n'am spune-o — nu sunt egali cu noi si nu au aceleasi interese cu noi. Directorii nostri de banca, cei mai multi sunt intai advocati, protopopi, preoti si numai in al doilea rind directori de banca. „N'am putut” sa ne afirmam ca elemente indispensabile in viata noastra publica, la aceasta au contribuit si contribuiesc mai multe. Trebuie sa marturisim mai intai aceea, ca dupa starea reala a lucrurilor prea putini dintre noi intra in viata practica inarmati cu cunoastinte generale mai largi si tot asa de putin sunt poate intre noi aceia, cari ulterior sa caute a-si inmultii cunoastintele pe vre-o cale oarecare si

a se perfectiona cel putin in bransa lor. De asemenea cei mai multi dintre noi am intrat si intram in practica la o etate de tot prea frageda, 18—20 ani, decat ca sa putem lua asupra noastra cine stie ce sarcini sau oficii sociale etc. Aceasta este poate una dintre cele mai grave cauze si de sigur pentru noi cea mai dureroasa ca rolul nostru afara de birou este asa de neinsemnat.

Dar n'am putut si nu putem sa ne validam si din cauza oficiului nostru. După natura lucrului suntem prea strict si intensiv legati de oficiu. Potrivit principiilor comerciale generale, o banca, ca institutie comerciala trebuie sa fie la dispozitia publicului, care o cauta. Interese materiale adeseori destul de mari pot fi alterate prin aceea, ca la un moment dat banca nu poate servi pe unii, sau altii dintre clientii sai. Cu alte cuvinte functionarii de banca numai cu greu isi pot parasii oficiul lor, — chiar si numai pe timp mai scurt, — spre a indeplini functii sociale etc.

Cu toate acestea ar fi ori cine nedrept daca ar tagadui importanta clasei functionarilor de banca la noi si in special daca nu ar recunoaste serviciile reale de interes obstece, pe cari le-ar putea aduce functionarii nostri de banca afara de birou, daca li-s'ar da ocaziune. Astfel in directiunile si mai ales in comitetele de supraveghiere ale bancilor noastre, apoi in viata noastra bisericasca, precum si in toate societatile noastre economice culturale etc. cari si acestea toate au si o parte economica, nu cea mai neinsemnata. Dar inca ceva. Azi dupa ce o mare parte a clasei noastre intelectuale: invatatorii, preotii, etc. au manile legate sau cel putin au pierdut mult din independenta lor de actiune in chestiuni de ale noastre de interes public, functionarii de banca sunt chemati sa umple un gol foarte simtit in organizarea pe toate terenele a poporului nostru, deoarece ei sunt inca pana acum independenti. De acest lucru ar trebui sa tina seama aceia, cari azi conduc destinele neamului nostru

iar functionarii nostri insisi ar trebui sa pretinda — deocamdata fiecare in cercul sau de activitate — locul ce li-se cuvine in viata noastra publica, conform numarului lor si importantei bransei, careia apartin. In același timp sa caute functionarii nostri a se inarma pe toate caile si prin toate mijloacele cu cunoastinte generale temeinice si a se interesa de aproape de toate chestiunile noastre mai de seama, silind astfel societatea sa tina cont de ei spre binele si folosul tuturor.

„Rev. Ec.”

Functionar.

BIBLIOGRAFII.

A aparut revista „Flacara” Nr. 2 cu urmatorul bogat si interesant sumar:

Impresii din vazduh de Aurel Vlaicu. Pagini postume: Anghel Demetriescu. Doua Agonii de D. Anghel. Lumină de I. U. Soricu. Cocosul negru de Victor Eftimiu. Vulturul de N. N. Boldiceanu. Surisul unei Gioconde de D. Nanu. Semne bune de C. Banu. M. Sadoveanu de P. L. Revistei „Flacara” de Raul C. Prologul meu de Mefisto. Omul fara cap de Sfredeluş. Cronica teatrală de P. Locusteanu. Viata literara de Cronicar. Desenuri de Iser si Gabriel Popescu.

Redactia si administratia: Str. Parfumului, 3, Bucuresti.

Se vinde si la librăria „Tribunei”. Pretul unui numar 16 fil.

POȘTA REDACȚIEI.

Dni G. Vlădescu-Albești. Publicăm cu plăcere alte articole. In cel trimis atingeți chestiuni, pe cari noi trebuie să le evităm — și nu știm dacă ne-ați putea îngădui schimbări în text. Multe salutări.

O. S. Poiana. Nu a mai apărut al doilea volum.

Poșta Administrației.

Pavel Ivan, Vârșet. Am primit 14 cor. abonament până la finea anului 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu. „Tribuna” institut tipografic, Nichin și cons.

Leon Tolstol.

152

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

In fata prefăcutei boli a Natașei, si a aerului jenat al Mariei Dimitrievna si al Soniei, contele pricepu ca se petrecuse ceva in lipsa sa. Dar ii era așa de penibil să se gândească că fiica lui favorită putuse să se compromită, el tinea atât de mult la veselia sa nepăsătoare încât nu voi să cerceteze nimic, silindu-se să se convingă că nu se întâmplase absolut nimic. El nu avu decât o singură părere de rău: aceea de a fi obligat să-și amâne plecarea la țară.

LXXI.

Când se întoarse Pierre la Moscova, el găsi o scrisoare dela Maria Dimitrievna, in care era rugat s'o viziteze pentru o afacere importantă, relativă la prințul Andrei și la logodnica sa.

Pierre o ocolea pe Natașa; i-se părea că avea pentru ea un sentiment mai tare decât este permis unui om însurat față de logodnica prietinelui său — și iată că soarta îl puna fără încetare în atingere cu ea.

„Cât aș dori ca prințul Andrei să fie întors și căsătorit.” gândi Pierre, pe când se îndrepta spre casa Mariei Dimitrievna.

Deodată se auzi strigat pe nume:

— Pierre, de mult te-ai întors?

El privi în jurul său.

Intr'o sanie trasă de doi cai persani cari ridicau ză-

pada virtej sub copitele lor, trecea Anatol in atitudinea clasica a ofiterului Dandy, cu barbă ascunsă intr'un guler de castor, cu capul ușor inclinat.

El avea obrazii proaspeti, trandafirii, și chipul său cu pene albe dat cochet pe o ureche, îi descoperea capul său frizat, parfumat, pomădat și nins de zăpadă.

„Iată cine e înțelept! își zise Pierre; nici odată nu vede mai departe de plăcerea clipelor de față, nimic nu e în stare să-i tulbure liniștea. Tot-deauna e vesel, mulțumit, liniștit. Aș da orice ca să fiu eu ca dânsul.”

Pe când îi scotea blana, feciorul Mariei Dimitrievna îi spus lui Pierre că stăpână-sa îl ruga să intre în camera ei.

— Dar ce s'a întâmplat? întrebă Pierre intrând la Maria Dimitrievna.

— Frumoasă afacere! De cincizeci și opt de ani trăese pe pământ și n'am văzut nici odată ceva mai rușinos!...

Și după ce Pierre îi făgădui că nu va spune nimănui nimic, ea îi povesti tot ce se petrecuse.

Pierre ascultă cu umerii ridicați, cu gura deschisă și nu-i venea să-și creadă urechilor.

El nu putea mai ales să înțeleagă și nici să-și închipuiescă măcar că logodnica pe care o adora prințul Andrei, gîngăsa Natalia Rostoff a putut să prefere lui Bolkonsky pe acest imbecil de Anatol și să-l iubească atât de mult, încât să voiască a fi răpită de dânsul.

Pierre nu putea să impace încântătoarea imagine a Natașei, pe care o cunoștea încă din copilărie, cu noua impresie de josnicie sufletească, cu prostia, cu cruzimea purtării sale. El se gândi la soția sa.

„Toate sunt la fel, își zise el. Și-l plânse până la lacrimi pe prințul Andrei, așa de crud lovit în mândria sa. Și cu cât își plângea mai mult prietinelui, cu

atât simțea mai multă silă și mai mult dispreț pentru Natașa.

— Spunea-i că voia să se căsătorească cu dânsu? Dar nu putea s'o facă; el e deja însurat!...

— Asta e culmea! strigă Maria Dimitrievna, draguț băiat!... Ce ticălos!.. Și ea încă îl așteaptă. Trebuie să-i spun. Cel puțin va înceta de a se mai gândi la el.

In sfârșit, Maria Dimitrievna căreia îi era teamă că bătrânul conte și prințul Andrei, aflând cele petrecute, să nu-l provoace pe Anatol la duel, îl rugă pe Pierre să-l silească pe cumnatul său de a parasii numai decât Moscova, și să nu îndrăznească să apară vreodată în ochii Mariei Dimitrievna.

Pierre făgădui să se ocupe de acest lucru.

— Nu uita că contele nu știe nimic. Poartă-te ca și cum ai ignora totul; eu merg să spun Natașei că nu mai are nimic de așteptat. In sfârșit, rămâi la masă, dacă-ți face plăcere.

Când Pierre îl revăzu pe conte, îl găsi cam tulburat. Natașa îi marturisii în acea dimineață că a rupt-o cu Bolkonsky.

— E trist să porți fetele tinere prin lume, in lipsa mamei lor! îi spuse contele lui Pierre. Ai auzit vestea? S'a desfăcut de logodnicul ei fără să ceară sfatul nimănui. Adevărul e că n'am fost nici odată încântat de această căsătorie, și Natașa nu va duce lipsă de petitori!... Dar lucrurile erau așa de înaintate — și cum la cineva o așa hotărîre fără a consulta pe părinți? Acum e bolnavă.

Pierre voi să schimbe vorba, când deodată Sonia intră în odaie cu trăsăturile răvășite.

— Natașa e suferindă dar dorește să vă vadă, se adresă ea lui Bezukhow. Maria Dimitrievna care e lângă dânsa, vă roagă și ea să veniți.

(Va urma)

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

in

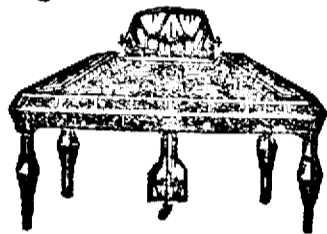
BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă »Apollo«)

TIMBALE

cu organism pre-
tentat de oțel, dând
sunete rezonante și
foarte plăcute, —
se pot călători și pe
rae. — Gramo-
foane cu plăci arti-
stice, — vioare,
flaute, harmo-
nici ș. a. — Numeroase distincții și medalii pri-
mite ca răsplată. Inventatorul pedalului modern
și al organismului de oțel. Catalog trimis gratis.

Mogyórossy Gyula,

kir. szab. hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

Gruber Dezső,

magazin de pălării și articole
de modă pentru bărbați.

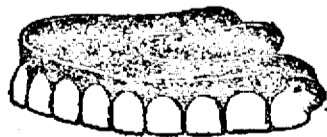
Cluj-Kolozsvár

Goțul str. Wesselényi și Szép, vis-à-vis cu hotelul Fészl.

Noutăți în diferite soiuri de

pălării

pentru domni și copii, albituri, cravate
și totfelul de articole. Prețuri solide.
Serviciu conștiințios. — Comandele
din provincie se execută prompt și
— francate în cel mai scurt timp. —

Scoaterea dinților, dinți
artistici, poduri în gură, de
aur, coroane, efeptuiește

QUIL REINHOLD
DENTIST,

pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁ CZ 11.

ANUNȚ.

In cancelaria comunală din *Gurarâului*
află imediat aplicare în condițiuni favorabile
un **practicant ori scriitor**
notarial.

Gurarâului (Guráró, Szebenmegye), 11
Nov. 1911.

Primăria comunală.

»LUMINA«

Institut de credit și economii, societate pe
acții în Sibiu.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de **con-
tabil** la filiala noastră din Turda și
pentru un post de **practicant** la
centrală eventual la filiala din Murășor-
heiu, publicăm prin aceasta concurs cu ter-
min înă la 1 Decembrie a. c. st. n.

Reflectanții au să documenteze, că au
absolvat școalele comerciale, vorbesc lim-
bile țării și sunt scutiți de obligamântul
militar.

Contabilul mai trebuie să dovedească, că
a făcut praxă de cel puțin 2 ani, iar practi-
cant va fi numit și preferit cel cu oarecare
praxă.

Salarul contabilului și practicantului se
va stabili cu ocaziunea alegerii, de aceea
se recere, ca reflectanții să-și arete și pre-
cizeze pretenziunile în cererile concursuale.
Cei numiți au să-și ocupe imediat postul.

Sibiu, din ședința Direcțiunei ținută
la 10 Noevre 1911.

»LUMINA«

Institut de credit și economii,
societate pe acții.

AVIS!

La subscrisul află momentan aplicare

2 commis tineri

cari se pricep la manufactură și bumbăcării.
Limbile: maghiară și germană se pretinde.
— Numai vânzători harnici și solizi găsesc
post stabil.

Tot la subscrisul află aplicare și un **în-
vățacel** cu 2—3 clase gimnaziale.

Traian Novac,

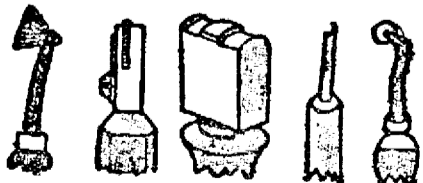
comerciant în Balázsfalva.

Ciobotari, ATENȚIUNE! Pantofari

AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,

BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

Pregătește totfelul de unelte pentru
ciobotărie și pantofărie.

Catalog trimis gratis și franco.

Ministerul de Finanțelor.
Direcțiunea Comptabilității Generale
a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 106765

19 Oct. 1911.

Publicațiune.

A 2 a tragere la sorți a titlurilor de rentă
4% amortibilă din 1910, împrumutul
de Lei 44,199.000 se va efectua în ziua
de 18 Noemvrie (1 Dec.) 1911, la ora 10
dimineața în sala specială a Ministerului de
Finanțe, conform dispozițiunilor stabilite prin
regulamentul publicat în »Monitorul Oficial«
Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri
pentru o valoare nominală de Lei 238 500
în proporția următoare:

5 titluri de câte	5000 Lei	25.000
26 » » »	2500 »	65.000
80 » » »	1000 »	80.000
137 » » »	500 »	68.500

248 titluri în valoare nomi-
nală de Lei 238.500

Publicul este rugat a asista la tragere

Directorul Comptabilității Gen.
a Statului și a Datoriei Publice.

D. Vbrevici.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oțel

pentru întrebunțare în economie și acasă, ma-
cină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se în-
vârte cu mâna, puterea de muncă a unui băiat
de șasă ani, un kilogram pe minut pelângă
garanță și se capătă numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Face aparate pentru desfacerea sămânței
de lucernă și trifoiu, de mână cu puterea ori cu
mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în ma-
șina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile
să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța
trifoiului și atelier de reparat mașini în
Nagyvárad, Villanytelep mellett.

In atenția pomicultorilor!

Ofer altoi de pruni bosnieci ca
»Balkanska Carica« (Regina bal-
canului) și »Kraljica Bosne« (Re-
gina Bosniei). — Altoiul de 2-3
ani cu coroană admirabilă e cel
mai bun din diferitele soiuri de
pruni. Poama e foarte mare, excepțional de dulce și
foarte gustoasă. Se coace spre sfârșitul lui August,
când se poate folosi ca deesert, pentru uscat, la fa-
bricarea țuiceii și a sligovițului. — Prunii mei nu
sufer de căderea frunzelor, (Polystigma rubrum) ca
de regulă alte soiuri la cari în mijlocul verii cade
frunza, pricinuind stricarea poamei. Acest soi a fost
premiat în diferite rânduri, cu premiul întâi din par-
tea guvernului. A fost premiat la expoziția milenară din
Budapesta 1896 și la expoziția din Viena 1897 cu me-
dalie de aur, la expoziția internațională din Paris 1900
cu medalie de argint și în fine la expoziția regnicolară
din Bosnia și Erțegovina ținută la Sarajevo iarăși cu
medalie de aur. — Pentru calitatea prunilor garantez.

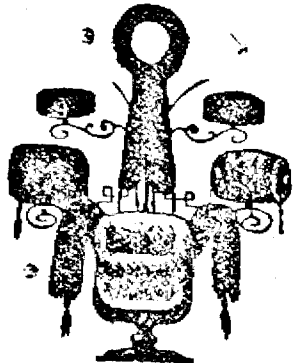
Sava T. Kojdić,
mare proprietar în Brečka, Bosnia.

Cel mai mare magazin de blănărie!

Ragályi János

Temesvár-Gyárvaros, Kossuth Lajos-tér 2.

Iși recomandă în atenția on. public din localitate și provincie **bogatul asortiment de blănărie** cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie, — manșoane, boabe de căciuli pentru domni și doamne ultima modă și lucrate cu gust. Prețuri ieftine. —

Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și colierea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințios. Numai marfă bună și execuție de I-u rang.

Salon de haine bărbătești

J. Schneider, Sibiu

Hermannsplatz 8, etagiul I.

Palatul Habermann. (Nagyszeben).

Caut

pentru instruirea fetei mele de 10 ani o

învățătoare

română, care poșede pe deplin și limba germană și zice și în pian.

Dr. Popoviciu, avocat
Facsád.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

Este trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti sunt atrofiate și cari în urma ușurintei din tinerețe și prin deprinderi rele și-au adrunțat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie ceva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie ceva căruia oamenii să și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci spol va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreacă și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr-ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta IV. Muzeum Körut 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupesti ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metodu său propriu de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilice boalele de țevă, bășică, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată. În cecece privește cura, depărtarea nu este piedică, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înălătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite ficăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Dumineca până la 12 ore a. m.

Tratament și cu Salvarsanul Ehrlich 606.

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist în Budapesta, dela 1 Noemvře IV., Muzeum-körut 13.

„ENGLISH HOUSE” NOU ATELIER DE CROITORIE ENGLEZEASCĂ P DOMNI ÎN ARAD.

Aduc la cunoștința mult on. public că în Arad, Boros Dáni-tér 6. sz.

atelier de croitorie

englezească modern și corespunzător timpului prezent. Imi stă în putință a satisface cererile on. public prin un croi cu gust, prețuri moderate și condițiuni de plată favorabile pe lângă serviciu prompt și conștiințios. — Cerând sprijinul mult on. public, — rămân cu profundă stimă:

Wertheim Jenő,

croitor pentru domni.

Réthy și Schreithofer

fabrică de cârnaț și mezeluri.

Instalațiuni electrice.

Déva, (Piața principală).

Recomandă carne proaspătă de vită, porc, vițel, oaie și miel, carne de porc afumată, cârnațarii, slănină și unsoare în gros și în detail. La dorință livrează unsoare topită în vase proprii. — Cumpărătorilor vechi dă scădere la preț. Serviciu prompt! — Cereți catalog!

Fiind cumpărarea pianelor afacere de încredere,

cea mai bună garanță o dă în astfel de cazuri, renumele unei firme de o vechime de 40 de ani. Astfel zace în interesul ori-cărui cumpărător, ca înainte de cumpărare să privească depozitul firmei

**TRISKA J. Cluj — Kolozsvár,
Strada Bartha Miklós 14.**

cu pianele cele mai renumite fabrici streine, cari se vând cu prețul fabricii, chiar și pe lângă plătire în rate.

— Singura agentură din Ardeal a pianelor »Wirth«.

Are în depozit pian: Schiedmayer, Bösendorfer, Ehrbar, Winkelmann, Förster, Stingl, Stelzhammer, Richter, Gössl.

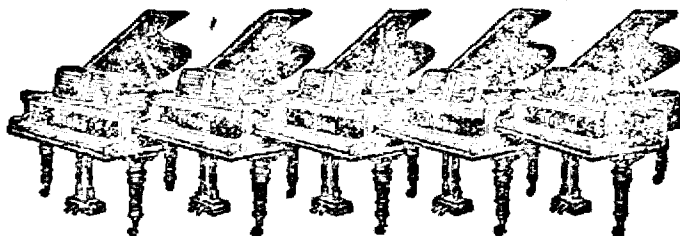
Pianele vechi se prețuiesc și se schimbă cu alte nouă, pe lângă plățirea diferenței.

Efectuiește reparaturile cele mai gingașe și acordează cu acurateță.

10 ani garanță

și acordare gratuită de un an.

Scrisorile de recunoștință stau la dispoziția cumpărătorilor. — Telefon 419.

„IANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou product igienic pentru curățirea și infumetarea feței. — Înlătură petele galbene, bucele pricinite de infierbânteli, sgrăbunțe și alte necurătenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. 1 teglă 1 coroană.

„Ianer” pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos, care acopere încreșturile și e cu totul nestricăcioasă în culorile: roză, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer” apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingiile buretoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1-60, jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer” esență pentru păr Excelentă pentru înălțurarea mătreaței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

„Ianer” pomadă pentru creșterea părului. 1 teglă 2 coroane.

„Ianer” vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet ori în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchisă. La comanda să se noteze că părul înărunțit în ce colorare să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„I a n e r” apă care face părul blond Pentru a vâpsi în timp scurt, în băi, auriu, părul blond, roșu, chlar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer” ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” alui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárváros Fő-ut 70.

MEGYERI IMRE

vâpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA - Gyulafehérvár, Széchenyi-u. (lingă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și vopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și clasornicar, în Orăștie. Szászváros. Filială în Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint și ceasornice pe lângă garanție și prețuri moderate. —

Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de aur, repede precis și ieftin. — Serviciu conștiințios. :-

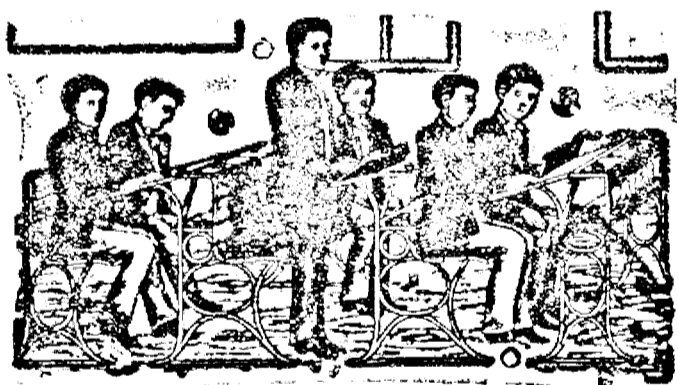
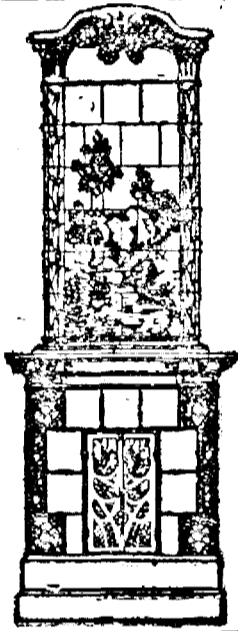
Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în (Cluj) Koloszvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu cuptoare din țară și străinătate, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurând-ul totodată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József, Koloszvár.

Cele mai moderne meuble de fier și aramă și cele mai practice bănci igienice de școală și mobliarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

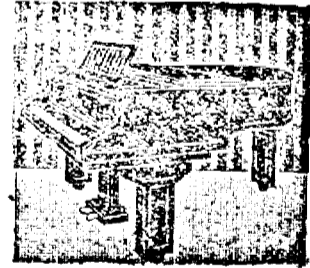
Pianuri sau Harmoniuri

se cumppără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu Strada Căsnădlei 9.

(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman). întemeiat la anul 1867 ca l-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică. Sortiment bogat de pianuri de închiriat. — Plătire în rate după dorință. Pianuri vechi să primesc ca schimb.

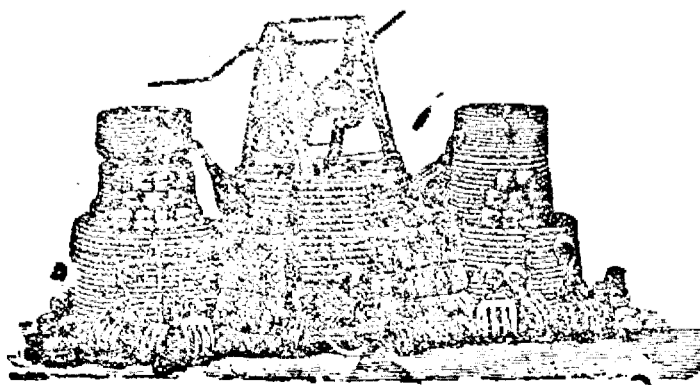

Funăria cea mai mare din Ungaria-sudică — este a lui Joanovics János. Tot-felul de funii de cânepă, de fir, brăcii, legătoare. Așezare și acurtare de funii de cânepă pentru transmisiuni. — Lugoj (Lugos). Atelierul: strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Piața Izabella. —

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii:

Funii pentru trăsuri (pentru fâu), legătoare de snopi, funii pentru bo opritoare ștreanguri, namaouri, mreje p. pescari, rețele pentru cai etc

Torturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânza), bătătoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cergi și codoriști etc. etc. Serviciu prompt

Nagy Sándor, sculptor,

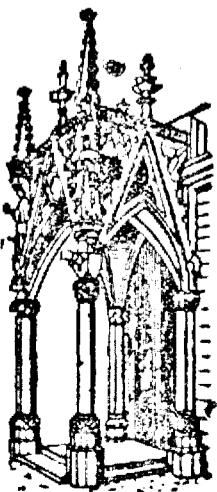
Arad, Kossuth-utca Nr. 4.

In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz.

Execută și reparaază

lucrări de sculptură artistică

figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, totfelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pelângă prețurile cele mai ieftine și serviciu conștiințios. —

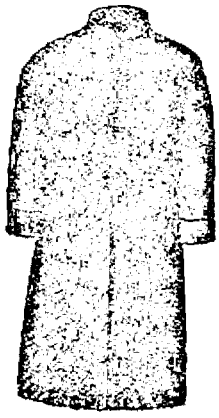
MOBILE IEFTINE ȘI BUNE

să pot procura numai la

Prima fabrică de mobile**PETRUȚIU & PLATZ****Sibiu—Nagyszeben, Strada Sării—Salzgasse 37.
Telefon Nr. 47.**

Onoratul public este rugat înainte de a-și procura mobile să binevoiască a cerceta, (și fără a cumpăra) **MAREA EXPOZIȚIE** de totfelul de mobile de artă și simple, care stă zilnic spre vedere publică. Se atrage atențiunea asupra **Atelierului propriu de SCULPTURĂ și TAPIȚERIE** de primul rang.

Executăm toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi. — Orice comandă se efectuează prompt, conștiincios, pe lângă deplină garanție și cu prețurile cele mai moderate.

Bumbera István,croitor civil și preoteșc,
croitorul preoției greco-cat.**Oradea-mare — Nagyvárad.**

Edificiul Bazarului (partea spre teatru). Telefon 869.

Sezonul de toamnă și iarnă!

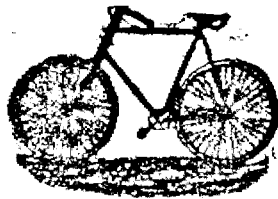
Au sosit stoffe moderne, englezești, scoțiene și indigene, calitatea cea mai bună. Costumele croială modernă, și lucrute cu mult șic. Prețuri moderate. Lucru cu mare atențiune. Singurul depozit de articole preoțești și bisericesti.

Leitner Sándor

mechanic și electrotehnic

Cluj—Kolozsvár,**Strada Deák Ferencz Nrul 30.**

Vinde și repară pe lângă prețuri moderate: casse de bani, biciclete, mașini de cusut, gramafon și mașini de scris. — Primește ori-ce muncă de bransă, precum: introducerea sonerilor, a lumini de electrice și a diferitelor motoare.

In 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a vopsitorilor auritorilor și lastratorilor diploma. —

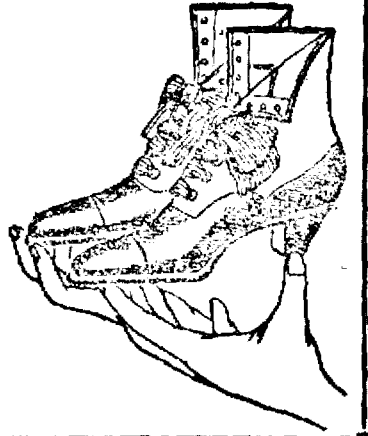
Taferner Antalauritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

Primește spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de bransă aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice icoane bisericesti. La dorința pregătesc pr. speet; pentru vederea lucrărilor în provincia merg pe — — — speșele mele proprii. — — —

Execuție promptă. Serviciu conștiincios.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă: **GHEȚE AMERICANE ȘI FRANCEZE** cusute cu mâna în atelierul propriu precum și **GHEȚE GATA**, format modern pentru bărbați, femei și copii. *Galosi, ghețe comode și pentru gimnastică.* Mare magazin de gume renumite de Sullivan pentru tocuri la ghețe și creme excelente. Ghețe pentru picioare ne-regulate și bolnave le pregătesc după măsură. La comanda din provincie este destul a se trimite o gheata folosită. — Serviciu prompt.

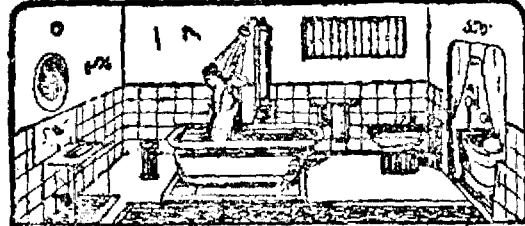
EDUARD LEXEN,

finichigiu și antepriază de instalațiuni

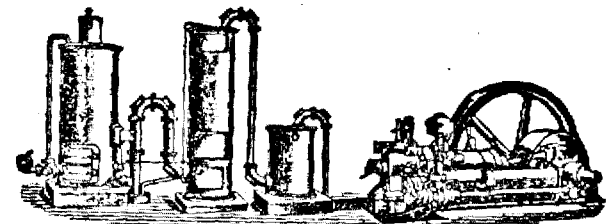
**Brașov, Atelier: Strada Lungă Nr. 63.
Prăvălie: Strada Gabel Nr. 2.**

Telefon Nr. 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de finichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru gheață, vase pentru spălat și altele. **Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.**

Lampe de carbid de totfelul dela 3 coroane în sus. — — Engroșiștilor li-se dau rabat. Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc. Serviciu conștiincios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

Garnituri de îmblătit cu benzină și ulei, motoare de benzină, ulei și gaz.

Construcție de mori:

mori de rijnit și măcinat, teascuri de ulei, instalații de apaduct, fântâni, pompe de totfelul. Prețuri ieftine, condiții favorabile, garanții desăvârșite. Lămuriri specialiste, proiect de cheltuieli și preț-curent se trimit gratis și franco.

Societate pe acții pentru industria tehnică de mașini.
Műszaki- és Gépipari Részvénytársaság,
Budapest, V., Alkotmány-utca 25.

Reprezentantul pentru Arad și provincie:

LENGYEL GYULA,atelier de motoare și mașini
Arad, (Hal-tér) Szentpál-u. 1.